

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul X — Nr. 344

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 11 septembrie 1998

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
512. — Hotărâre cu privire la aprobarea Normelor pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată.....	1-16

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

cu privire la aprobarea Normelor pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată

În temeiul dispozițiilor art. 40 din Ordonanța Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată,

Guvernul României hotărâște :

Art. 1. — Se aprobă Normele pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 12 decembrie 1995, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 1.178/1996 cu privire la aprobarea Normelor pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 27 noiembrie 1996.

PRIM-MINISTRU
RADU VASILE

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor,
Daniel Dăianu

București, 21 august 1998.
Nr. 512.

N O R M E

pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, aprobată și modificată prin Legea nr. 130/1992, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288 din 12 decembrie 1995, cu modificările și completările ulterioare*)

CAPITOLUL I

Operațiuni impozabile

Ordonanță:

ARTICOLUL 2

În sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată se cuprind operațiunile cu plată, precum și cele asimilate acestora, potrivit prezentei ordonanțe, efectuate de o manieră independentă de către persoane fizice sau juridice, privind:

a) livrări de bunuri mobile și prestări de servicii efectuate în cadrul exercitării activității profesionale;

Norme:

1.1. Livrarea constituie transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor deținute de proprietar către beneficiar, direct sau prin cei care acționează în numele acestora.

Livrarea cuprinde toate operațiunile prin care se realizează transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile corporale, indiferent de forma juridică prin care se realizează: vânzare, schimb, aport în bunuri la capitalul social al societății comerciale.

Gazele, energia electrică și termică și altele similare sunt considerate bunuri mobile corporale.

1.2. Intrările și ieșirile de produse constituite în rezerve de mobilizare nu sunt supuse taxei pe valoarea adăugată la toți agenții economici mandatați în acest scop și care sunt înregistrați la organele fiscale ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată. Produsele respective se supun taxei pe valoarea adăugată la scoaterea din regimul de mai sus și la livrarea către alți beneficiari.

1.3. Transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile prin executare silită intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată când debitorul este agent economic înregistrat la organul fiscal competent ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată și și-a exercitat dreptul de deducere pentru taxa aferentă bunurilor mobile predate prin executarea silită.

Nu intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile supuse executării silite, dacă debitorul este persoană fizică, persoană juridică neînregistrată la organul fiscal competent ca plătitoare de taxă pe valoarea adăugată, precum și când bunurile în cauză sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată.

1.4. Prin *prestare de servicii impozabilă*, în sensul taxei pe valoarea adăugată, se înțelege orice activitate desfășurată de o persoană fizică sau juridică și care nu reprezintă transfer al dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile sau imobile.

Astfel de activități pot avea ca obiect:

- a) lucrări de construcții-montaj;
- b) transport de persoane și mărfuri;
- c) servicii de poștă și telecomunicații, de transmisiuni radio și televiziune;
- d) închiriere de bunuri;
- e) operațiuni de leasing;
- f) locație de gestiune;
- g) operațiuni de intermediere sau de comision;
- h) reparații de orice natură;
- i) cesiuni de bunuri mobile necorporale, precum: dreptul de autor, de brevete, de licențe, de mărci de fabrică și de comerț; de titluri de participare;
- j) operațiuni de publicitate, consulting, studii, cercetări și experimente;
- k) operațiuni bancare, financiare, de asigurare sau reasigurare;
- l) organizarea de licitații;
- m) orice altă muncă fizică sau intelectuală.

Ordonanță:

b) transferul proprietății bunurilor imobiliare între agenții economici, precum și între aceștia și instituții publice sau persoane fizice;

Norme:

1.5. Intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată operațiunile privind transferul proprietății bunurilor imobiliare, indiferent de forma juridică prin care se realizează, potrivit precizărilor de la pct. 1.1 din prezentele norme.

În categoria bunurilor imobiliare, în sensul ordonanței, se cuprind:

a) toate construcțiile imobiliare prin natura lor, cum sunt: locuințele, vilele, construcțiile industriale, comerciale, agricole sau cele destinate exercitării altor activități;

b) terenurile;

c) bunurile mobile care nu pot fi detașate fără a fi deteriorate sau fără a antrena deteriorarea imobilelor înseși.

Prevederile pct. 1.3 din prezentele norme se aplică și în cazul transferului dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile prin executare silită.

Ordonanță:

Sunt asimilate cu livrările de bunuri și prestările de servicii, în sensul prezentei ordonanțe, și următoarele operațiuni:

2.1. vânzarea cu plata în rate sau închirierea unor bunuri pe baza unui contract, cu clauza trecerii proprietății asupra bunurilor respective după plata ultimei rate sau la o anumită dată;

2.2. preluarea de către agentul economic a unor bunuri în vederea folosirii, sub orice formă, în scop personal sau pentru a fi puse la dispoziție altor persoane fizice sau juridice în mod gratuit. Același regim se aplică și prestărilor de servicii.

Se exceptează de la prevederile de mai sus bunurile și serviciile acordate în mod gratuit în limitele și potrivit destinațiilor prevăzute prin lege.

Norme:

1.6. Intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată preluarea de către agentul economic a unor bunuri din producția proprie sau, după caz, achiziționate, pentru care s-a exercitat dreptul de deducere, în vederea folosirii sub orice formă, în scop personal sau pentru a fi puse la dispoziție altor persoane fizice sau juridice în mod gratuit. Același regim se aplică și prestărilor de servicii.

Se exceptează de la prevederile de mai sus bunurile și serviciile acordate în mod gratuit în limitele și potrivit destinațiilor prevăzute prin lege.

Încadrarea în plafoanele în a căror limită pot fi predate bunuri și prestate servicii cu titlu gratuit se determină pe baza datelor raportate prin bilanțul contabil anual. Depășirea plafonului reprezintă operațiune impozabilă. Taxa pe valoarea adăugată aferentă depășirii plafonului se include în decontul întocmit pentru luna în care agenții economici au termen de depunere a bilanțului contabil anual.

1.7. Nu intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată produsele predate cultivatorilor scutiți de taxa pe valoarea adăugată în temeiul art. 6 lit. A.d) din ordonanță de către societățile comerciale și societățile agricole care execută prestări de servicii pentru prelucrarea produselor vegetale, cu plata în natură, precum și produsele predate membrilor săi de către societățile agricole constituite în baza Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, pentru terenurile aduse în folosința acestora.

În situația în care una sau mai multe lucrări agricole ca: întreținere, recoltare etc. se execută de către proprietarii terenurilor, iar întreaga producție obținută este reținută de aceștia, partea de lucrări executată de societatea agricolă — arat, semănat etc. — se supune taxei pe valoarea adăugată.

1.8. După terminarea lichidării societății în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată, conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, repartizarea activului între asociați nu intră în sfera de aplicare a taxei pe

*) Ordonanța Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288 din 12 decembrie 1995, a fost modificată și completată prin actele normative prevăzute în anexa la prezentele norme.

valoarea adăugată, dacă pentru bunurile respective nu s-a exercitat dreptul de deducere.

1.9. În sensul prevederilor de mai sus, pentru ca operațiunile privind transferul proprietății bunurilor sau prestările de servicii efectuate cu plată, precum și cele asimilate acestora să intre în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată, trebuie ca acestea să rezulte dintr-o activitate economică desfășurată de persoane fizice și juridice, cum sunt:

- regiile autonome;
- societățile comerciale;
- societățile agricole;
- unitățile cooperatiste;
- asociațiile și organizațiile cu scop lucrativ;
- liber-profesioniștii autorizați, persoanele fizice și asociațiile familiale autorizate să desfășoare activități economice pe baza liberei inițiative.

Ordonanță:
c) importul de bunuri și servicii.

Norme:

1.10. În sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată intră:

a) bunurile introduse în țară, direct sau prin intermediari autorizați, de orice persoană fizică sau juridică, potrivit Legii nr. 141/1997 privind Codul vamal al României;

b) serviciile contractate de persoane juridice, care au sediul sau domiciliul stabil în România, cu prestatori care au sediul sau domiciliul în străinătate.

Persoanele juridice, indiferent dacă au fost înregistrate sau nu ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată, precum și persoanele fizice datorează taxa pe valoarea adăugată stabilită potrivit legii pentru operațiunile de mai sus.

CAPITOLUL II

Operațiuni care nu intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată

Ordonanță:

ARTICOLUL 3

Nu se cuprind în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată operațiunile privind livrările de bunuri și prestările de servicii rezultate din activitatea specifică autorizată, efectuate de:

a) **asociațiile fără scop lucrativ, pentru activitățile având caracter social-filantropic;**

b) **organizațiile care desfășoară activități de natură religioasă, politică sau civică;**

c) **organizațiile sindicale, pentru activitățile legate direct de apărarea colectivă a intereselor materiale și morale ale membrilor lor;**

d) **instituțiile publice, pentru activitățile lor administrative, sociale, educative, de apărare, ordine publică, siguranța statului, culturale și sportive.**

Persoanele juridice de mai sus sunt supuse taxei pe valoarea adăugată, pentru operațiunile efectuate în mod sistematic, direct sau prin unități subordonate, pentru obținerea de profit.

Norme:

2.1. Se încadrează în prevederile art. 3 lit. d) din ordonanță instituțiile publice ale căror cheltuieli curente și de capital se asigură din fondurile prevăzute la cap. IV din Legea nr. 72/1996 privind finanțele publice.

2.2. Nu se cuprind în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată:

a) vânzările către populație a imobilelor sau părților de imobile aflate în proprietatea statului și date în folosință înainte de introducerea taxei pe valoarea adăugată; închirierea de imobile sau părți ale acestora, aflate în proprietatea statului, în scop de locuință; închirierea de spații, în scop de locuință, în cămine, locuințe de serviciu sau în alte spații cu destinația de locuință, cu condiția respectării prevederilor legale privind determinarea tarifului de închiriere.

Sumele aferente lucrărilor executate și decontate de constructori până la data de 30 iunie 1993 pentru blocurile de locuințe aflate în diferite stadii de execuție, construite din fondurile statului, nu se includ în baza de impozitare la vânzarea către populație a locuințelor terminate;

b) operațiunile efectuate de unitățile care nu au calitatea de agent economic și al căror venit este destinat autofinanțării potrivit

Decretului nr. 151/1975 privind autofinanțarea unor activități ale instituțiilor de stat;

c) operațiunile efectuate de agenții economici care au ca obiect de activitate administrarea și întreținerea locurilor publice, pentru încasările cuvenite bugetelor locale potrivit art. 42 din Legea nr. 27/1994 privind impozitele și taxele locale, republicată;

d) valorificarea de către direcțiile generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat a bunurilor confiscate potrivit legii, precum și distribuirea de către acestea, contra cost, a formularelor tipizate comune pe economie, cu regim special de tipărire, inseriere și numerotare, reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor formularelor comune privind activitatea financiară și contabilă și a normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora;

e) Camera de Comerț și Industrie a României și camerele de comerț și industrie teritoriale, pentru activitățile desfășurate în favoarea membrilor în contul cotizațiilor încasate în baza art. 6 din Decretul-lege nr. 139/1990 privind camerele de comerț și industrie din România, precum și pentru activitatea de arbitraj comercial.

2.3. Intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată operațiunile rezultate dintr-o activitate economică desfășurată de unitățile prevăzute la art. 3 din ordonanță, cum sunt cele privind:

a) activitatea comercială cu bunuri cumpărate sau realizate în unități proprii;

b) activitatea hotelieră;

c) alimentația publică;

d) activitatea de turism;

e) prestările de servicii.

Pentru activitățile economice de natura celor de mai sus se înregistrează ca plătitoare de taxă pe valoarea adăugată numai partea din structura asociației, organizației sau instituției — magazin, hotel, atelier, gospodărie-anexă — prin care se realizează operațiunile respective și pentru care este obligatorie organizarea distinctă a evidenței gestiunilor și contabilității, care să permită determinarea taxei pe valoarea adăugată deductibilă.

Subunităților respective li se atribuie cod fiscal potrivit art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 224/1993*) privind atribuirea codului fiscal pentru plătitorii de impozite și taxe.

2.4. Unitățile teritoriale din subordinea Administrației Naționale a Rezervelor Materiale autorizate să desfășoare activități cu caracter comercial intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată, cu excepția operațiunilor al căror venit este destinat autofinanțării potrivit Decretului nr. 151/1975.

2.5. Regiile autonome ale aeroporturilor de interes public național cu specific deosebit și Regia Autonomă „Administrația Națională a Drumurilor din România” intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată numai pentru veniturile proprii rezultate din prestările de servicii către terți.

Transferurile de la bugetul de stat sub formă de subvenții pentru acoperirea cheltuielilor de administrare, întreținere, exploatare, reparații și modernizări, care depășesc veniturile, nu sunt supuse taxei pe valoarea adăugată și nu se înscriu în decontul de taxă pe valoarea adăugată la rubrica „IESIRI”.

Taxa pe valoarea adăugată deductibilă, aferentă bunurilor și serviciilor aprovizionate, se determină pe bază de *pro rata* calculată anual ca raport între veniturile proprii și veniturile totale — inclusiv cele din subvențiile înregistrate în contul 741 „Venituri din subvenții de exploatare” — prevăzute în bugetele de venituri și cheltuieli.

2.6. Prestările de servicii efectuate de regiile autonome de interes local având ca obiect construirea, întreținerea și modernizarea drumurilor și podurilor de interes județean și comunal, contractate cu consiliile locale sau cu consiliile județene, nu se supun taxei pe valoarea adăugată și nu se înscriu în decontul de taxă pe valoarea adăugată la rubrica „IESIRI”.

Lucrările privind construirea, întreținerea și modernizarea drumurilor și podurilor de interes județean și comunal, contractate cu consiliile locale sau de consiliile județene cu alți agenți economici, intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată potrivit ordonanței.

De asemenea, intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată și alte lucrări și servicii de gospodărie comunală, contractate de consiliile locale și de consiliile județene cu agenți economici plătitori de taxă pe valoarea adăugată.

*) Hotărârea Guvernului nr. 224/1993 a fost abrogată prin Ordonanța Guvernului nr. 82/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 27 august 1998, prevederile art. 3 din hotărâre fiind preluate de art. 5 din ordonanță, care intră în vigoare în termen de 60 de zile de la data publicării.

Taxa pe valoarea adăugată deductibilă, aferentă bunurilor și serviciilor destinate realizării operațiunilor impozabile, se stabilește pe bază de *pro rata*, determinată ca raport între valoarea prestațiilor de servicii către terți și valoarea totală a prestațiilor de servicii, prevăzută în bugetul de venituri și cheltuieli aprobat pentru anul respectiv. Taxa pe valoarea adăugată nedeductibilă, rezultată conform *pro ratei*, se include în prețurile și în tarifele cu care se decontează lucrările executate consiliilor locale sau consiliilor județene.

Pentru subunitățile înregistrate ca plătitoare de taxă pe valoarea adăugată, *pro rata* se determină ca raport între valoarea prestațiilor de servicii către terți și valoarea totală a prestațiilor de servicii, prevăzută în bugetul propriu de venituri și cheltuieli.

CAPITOLUL III Teritorialitatea

Ordonanță:

ARTICOLUL 4

Sunt supuse taxei pe valoarea adăugată operațiunile referitoare la transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor situate pe teritoriul României.

Bunurile provenite din import sunt impozabile în România la intrarea acestora în țară și la înregistrarea declarației vamale.

Prestările de servicii sunt impozabile atunci când sunt utilizate în România, indiferent de locul unde este situat sediul sau domiciliul prestatorului.

Norme:

3.1. Locul impozitării pentru serviciile utilizate în România se consideră a fi locul unde prestatorul își are stabilit sediul activității economice, iar în lipsa acestuia, acolo unde este situat domiciliul stabil al prestatorului, cu excepția următoarelor servicii pentru care locul impozitării este:

1. Locul unde sunt situate bunurile de natură imobiliară

3.2. Sunt supuse taxei pe valoarea adăugată lucrările de construcții-montaj executate pentru realizarea, repararea și întreținerea bunurilor imobile existente în România, indiferent de locul unde este situat sediul prestatorului — în țară sau în străinătate.

Același regim se aplică și închirierii de bunuri imobile, operațiunilor de leasing având ca obiect utilizarea bunurilor imobile, serviciilor de arhitectură, proiectare, de coordonare a lucrărilor de construcții, precum și serviciilor prestate de alți agenți economici cu activitate în domeniul bunurilor imobiliare — studii, expertize, reparații și alte prestări ale agenților imobiliari.

2. Locul unde se prestează transportul de persoane și de mărfuri

3.3. Pentru activitatea de transport de persoane și de mărfuri, locul impozitării este locul unde se efectuează transportul în funcție de punctul de plecare și de cel de sosire.

3. Locul unde beneficiarul are stabilit sediul activității economice sau în lipsa acestuia, domiciliul stabil al acestuia

3.4. În această categorie se încadrează:

- închirierea de bunuri mobile corporale;
- operațiunile de leasing având ca obiect utilizarea bunurilor mobile corporale și necorporale;
- cesiunile și concesiunile dreptului de autor, de brevete, de licențe, de mărci de fabrică și de comerț și alte drepturi similare;
- serviciile de publicitate;
- prestațiile consultanților, inginerilor, birourilor de studii, avocaților, experților contabili și alte prestații similare;
- prelucrarea de date și furnizarea de informații;
- operațiunile bancare, financiare, de asigurare și de reasigurare;
- punerea la dispoziție de personal;
- prestările intermediarilor care intervin în furnizarea serviciilor prevăzute la lit. a)–h) de mai sus.

4. Locul unde serviciile sunt prestate efectiv

3.5. În această categorie se cuprind următoarele activități:

- culturale, artistice, sportive, științifice, educative, de divertisment sau similare, inclusiv serviciile accesorii și cele ale organizatorilor de astfel de activități;
- prestările accesorii transportului, cum sunt: încărcarea-descărcarea mijloacelor de transport, manipularea, paza și depozitarea mărfurilor și alte servicii similare;
- expertize privind bunurile mobile corporale;
- lucrări efectuate asupra bunurilor mobile corporale.

3.6. Pentru operațiunile de mai sus se aplică regulile și cotele de impozitare prevăzute de ordonanță.

CAPITOLUL IV Operațiuni scutite

Ordonanță:

ARTICOLUL 6

Sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată următoarele operațiuni:

A. Livrările de bunuri și prestațiile de servicii rezultate din activitatea specifică autorizată, efectuate în țară de:

a) **unitățile sanitare, inclusiv veterinare, și de asistență socială: spitale, sanatorii, policlinici, dispensare, cabinete medicale, cămine de bătrâni și de pensionari, case de copii, salvări și altele, autorizate să desfășoare activități sanitare și de asistență socială; unitățile autorizate să desfășoare activități sanitare și de asistență socială în stațiuni balneoclimaterice; serviciile de cazare, masă și tratament, prestate cumulativ de către agenții economici autorizați care își desfășoară activitatea în stațiuni balneoclimaterice și a căror contravaloare este decontată pe bază de bilete de tratament;**

Norme:

4.1. Unitățile autorizate să desfășoare activități sanitare, inclusiv veterinare, și de asistență socială sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată, indiferent de forma de organizare și de titlul dreptului de proprietate.

Sunt scutite, de asemenea, serviciile funerare prestate de unitățile sanitare.

Ordonanță:

b) alin. 1. Unitățile și instituțiile de învățământ cuprinse în sistemul național de învățământ aprobat prin Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările ulterioare;

Norme:

4.2. Sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată unitățile autorizate de Ministerul Educației Naționale să desfășoare activitățile cuprinse în sistemul național de învățământ, reglementate de art. 15 alin. (5) din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările ulterioare.

Ordonanță:

b) alin. 2. Sunt scutite unitățile care desfășoară, potrivit legii, activități de cercetare-dezvoltare și inovare și execută programe, subprograme, teme, proiecte, precum și acțiuni componente ale Programului național de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică sau ale Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare;

Norme:

4.3. Se încadrează în prevederile art. 6 lit. A. b) alin. 2 din ordonanță unitățile cărora li s-au atribuit spre execuție programe, subprograme și teme componente ale Programului național de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, precum și acțiuni cuprinse în acestea, în baza art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 25/1995 privind reglementarea organizării și finanțării activității de cercetare-dezvoltare, aprobată și modificată prin Legea nr. 51/1996, cu modificările ulterioare.

Unitățile care desfășoară activitate de cercetare-dezvoltare și inovare sunt supuse taxei pe valoarea adăugată pentru operațiunile care nu se încadrează în prevederile alineatului precedent.

Ordonanță:

c) liber-profesioniștii autorizați, care își exercită activitatea în mod individual, precum și persoanele fizice și asociațiile familiale autorizate să desfășoare activități economice pe baza liberei inițiative;

Norme:

4.4. Prin *liber-profesioniști autorizați, care își exercită activitatea în mod individual*, se înțelege toți acei liber-profesioniști, inclusiv membrii unor profesii liberale, cum ar fi: medicii, arhitecții, avocații, notarii, care își exercită profesia în mod individual sau în forme de asociere care nu dau naștere unei persoane juridice.

Ordonanță:

d) gospodăriile agricole individuale și asociațiile de tip privat ale acestora;

Norme:

4.5. Sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată, potrivit art. 6 lit. A. d) din ordonanță:

a) livrările de bunuri efectuate de gospodăriile agricole individuale;

b) livrările de bunuri efectuate de asociațiile constituite conform art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură.

Ordonanță:

g) societățile de investiții financiare, de intermediere financiară și de valori mobiliare, cum sunt: acțiunile, obligațiunile, titlurile și înscrisurile de stat, precum și alte instrumente financiare derivate;

Norme:

4.6. Se încadrează în prevederile art. 6 lit. A. g) din ordonanță:

a) societățile de investiții financiare, pentru activitatea desfășurată în baza Legii nr. 133/1996, pentru transformarea Fondurilor Proprietății Private în societăți de investiții financiare;

b) fondurile deschise de investiții și societățile de investiții constituite ca instituții de intermediere financiară, pentru activitatea desfășurată în baza Ordonanței Guvernului nr. 24/1993 privind reglementarea constituirii și funcționării fondurilor deschise de investiții și a societăților de investiții ca instituții de intermediere financiară, aprobată prin Legea nr. 83/1994;

c) societățile de valori mobiliare și bursele de valori, pentru activitatea desfășurată în baza Legii nr. 52/1994 privind valorile mobiliare și bursele de valori, cu modificările ulterioare;

d) transferul dreptului de proprietate, total sau parțial, asupra acțiunilor gestionate de Fondul Proprietății de Stat, precum și asupra acțiunilor sau părților sociale emise de o societate comercială, persoană juridică română, indiferent de forma de proprietate.

Ordonanță:

h) Banca Națională a României, pentru operațiunile prevăzute la cap. III din Statutul Băncii Naționale a României, aprobat prin Legea nr. 34/1991*); societățile bancare, pentru operațiunile prevăzute la art. 15—24 din Legea nr. 33/1991) privind activitatea bancară;**

Norme:

4.7. Banca Națională a României este scutită de taxa pe valoarea adăugată pentru operațiunile specifice, reglementate în mod expres prin Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României.

Băncile, persoane juridice române, constituite ca societăți comerciale sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată pentru activitățile permise băncilor de Legea bancară nr. 58/1998, cu excepția următoarelor operațiuni:

a) vânzările de imobile către salariați, cu excepția celor construite și date în folosință înainte de introducerea taxei pe valoarea adăugată;

b) tranzacțiile cu bunuri mobile și imobile în executarea creanțelor;

c) operațiunile de leasing financiar;

d) închirierea de casete de siguranță;

e) tranzacții în cont propriu sau în contul clienților cu metale prețioase, obiecte confecționate din acestea, pietre prețioase;

f) prestările de servicii care nu sunt efectuate în exclusivitate de societățile bancare, ca de exemplu: expertizare de studii de fezabilitate, acordarea de consultanță, evaluări de patrimoniu, închirieri de spații, cazare etc.

Sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată activitățile specifice autorizate, efectuate de: Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, Fondul Român de Garantare a Creditelor pentru Întreprinzătorii Privati — S.A. și Fondul de Garantare a Creditului Rural — S.A.

Ordonanță:

i) societățile de asigurare și/sau reasigurare, inclusiv cele de intermediere în astfel de activități;

Norme:

4.8. Societățile comerciale de asigurare, de asigurare-reasigurare și societățile de reasigurare sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată pentru sumele încasate de la asigurați.

Despăgubirile acordate asiguraților includ și taxa pe valoarea adăugată.

Ordonanță:

k) 3. activitățile de tipărire și vânzare a timbrelor la valoarea declarată;

Norme:

4.9. Sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată, potrivit art. 6 lit. A. k) 3 din ordonanță, operațiunile de:

a) tipărire a timbrelor;

b) vânzare a timbrelor la valoarea declarată.

Nu sunt scutite vânzările de timbre filatelice pentru colecții la alte valori decât cele declarate.

Ordonanță:

k) 4. operațiunile care intră în sfera de aplicare a impozitului pe spectacole, a impozitului pe veniturile din activitatea de taximetrie;

Norme:

4.10. Sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată, potrivit art. 6 lit. A. k) 4 din ordonanță:

a) operațiunile care intră în sfera impozitului pe spectacole, reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 679/1991***) privind impozitul pe spectacole. Sunt scutite sumele încasate din vânzarea biletelor și a abonamentelor pentru care se datorează impozitul pe spectacole de către unitatea de exploatare, precum și sumele repartizate din încasări proprietarilor și difuzorilor de filme, în activitatea de exploatare și de difuzare de filme cinematografice pentru public;

b) operațiunile care intră în sfera de aplicare a impozitului pe activitatea de taximetrie, reglementate de art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/1997 privind impunerea veniturilor realizate de persoanele fizice, care se referă la persoanele fizice autorizate potrivit Decretului-lege nr. 54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative, precum și la colaboratorii societăților comerciale, care desfășoară în condițiile legii activitate de taximetrie cu autoturism proprii.

Ordonanță:

k) 5. editarea, tipărirea și vânzarea de ziare, cu exercitarea dreptului de deducere a taxei pe valoarea adăugată, aferentă cumpărării de bunuri și prestărilor de servicii, destinate operațiunilor de mai sus, exclusiv activitatea cu caracter de reclamă și publicitate; editarea, tipărirea și vânzarea de cărți și reviste, exclusiv activitatea cu caracter de reclamă și publicitate; realizarea și difuzarea programelor de radio și televiziune, cu excepția celor cu caracter de reclamă și publicitate; producția de filme, cu excepția celor cu caracter de reclamă și publicitate;

Norme:

4.11. Sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată, potrivit art. 6 lit. A. k) 5 din ordonanță:

a) editarea și tipărirea de către edituri și tipografii de: ziare, cărți, manuale școlare, dicționare și enciclopedii, cărți ilustrate pentru copii, cărți de desenat pentru copii; reviste, cu excepția celor realizate exclusiv în scopuri comerciale, de reclamă și publicitate. Nu se încadrează în prevederile de mai sus lucrările realizate de alți agenți economici care livrează bunuri și prestează servicii pentru edituri și tipografii;

b) vânzarea de ziare, cărți, manuale școlare, dicționare și enciclopedii, cărți ilustrate pentru copii, cărți de desenat pentru copii, reviste, indiferent de modul de realizare: direct, prin intermediari, pe bază de abonament. Nu sunt scutite încasările pentru reclamă și publicitate, precum și tipăriturile realizate exclusiv în scopuri comerciale, de reclamă și publicitate. Intermediarii sunt scutiți de taxa pe valoarea adăugată numai dacă vânzarea se realizează la prețul stabilit de editor sau la prețul de achiziție;

c) programele de radio și televiziune, altele decât cele de reclamă și publicitate, atât la unitățile care le realizează, cât și la cele care le difuzează. Lucrările efectuate pentru recepția programelor audiovizuale sunt supuse taxei pe valoarea adăugată;

d) producția de filme realizate pe peliculă sau bandă video, pentru a fi proiectate direct în sălile de spectacole sau difuzate la televiziune. Nu se încadrează în prevederile de mai sus: reprodu-

*) Legea nr. 34/1991 a fost abrogată prin Legea nr. 101/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 1 iunie 1998, prevederile cap. III din Legea nr. 34/1991 fiind preluate de cap. III—VII din Legea nr. 101/1998.

**) Legea nr. 33/1991 a fost abrogată prin Legea nr. 58/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 23 martie 1998, prevederile art. 15—24 din Legea nr. 33/1991 fiind preluate de art. 8 din Legea nr. 58/1998.

***) Prevederile Hotărârii Guvernului nr. 679/1991 se abrogă pe data intrării în vigoare a Legii nr. 147 din 13 iulie 1998 privind impozitul pe spectacole, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 262 din 14 iulie 1998.

Prevederile Legii nr. 147/1998 intră în vigoare în termen de 90 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

cerea filmelor și benzilor video direct de pe original, serviciile de prelucrare a filmelor nelegate de cinematografie.

Ordonanță:

k) 8. produsele și serviciile prevăzute mai jos:

1. combustibili pentru consum casnic: lemne de foc, cărbuni, combustibil tip M, tip P și lichid ușor pentru calorifer, gaz petrolier lichefiat și gaze naturale;
2. energie electrică pentru consum casnic;
3. energie termică pentru consum casnic;
4. apă și canalizare;
5. transportul fluvial al localnicilor în Delta și pe relațiile Orșova—Moldova Nouă, Brăila—Hârșova, Galați—Grindu.

Produsele și serviciile prevăzute la pct. 1—4 sunt scutite de plata taxei pe valoarea adăugată la agenții economici din rețeaua de desfacere, de distribuire și de prestare către populație, la așezămintele de creștere și de ocrotire a copiilor, la căminele de bătrâni și de pensionari, iar aceștia își vor exercita, pentru aceste livrări și prestări de servicii, dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată, aferentă cumpărărilor de bunuri și prestărilor de servicii destinate operațiunilor menționate mai sus.

Norme:

4.12. Se încadrează în prevederile de mai sus numai agenții economici care desfac, distribuie bunuri sau, după caz, prestează servicii către populație, așezămintele de creștere și de ocrotire a copiilor, cămine de bătrâni și de pensionari prin unități sau subunități proprii și care justifică destinația produselor și serviciilor în scopurile prevăzute la art. 6 lit. A. k) 8 din ordonanță prin documente procurate și întocmite potrivit reglementărilor în vigoare.

Desfacerea, distribuirea bunurilor sau, după caz, prestarea serviciilor respective către alți agenți economici se supun taxei pe valoarea adăugată în cotele legale.

Ordonanță:

k) 10. activitățile agenților economici, precum și cele care îndeplinesc condițiile unei activități economice desfășurate de asociațiile, organizațiile, instituțiile publice și alte persoane juridice prevăzute la art. 3 din prezenta ordonanță, cu o cifră de afaceri declarată organului fiscal competent sau, după caz, realizată, de până la 50 milioane lei anual.

În situația realizării unei cifre de afaceri superioare plafonului de mai sus, agenții economici și celelalte persoane juridice prevăzute la alineatul precedent devin plătitoare de taxă pe valoarea adăugată în condiții și la termene stabilite prin hotărâre a Guvernului.

După înscrierea ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată, agenții economici și celelalte persoane juridice nu mai beneficiază de scutire, chiar dacă ulterior realizează o cifră de afaceri inferioară plafonului de mai sus.

Norme:

4.13. În situația în care unitățile scutite de taxa pe valoarea adăugată, potrivit art. 6 lit. A din ordonanță, realizează și operațiuni impozabile, obținând din acestea venituri de peste 50 milioane lei anual, sunt obligate să depună cererea de luare în evidență ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată, iar organele fiscale vor proceda conform prevederilor pct. 11.3 din prezentele norme.

Se înregistrează ca plătitoare de taxă pe valoarea adăugată numai partea din structura unităților respective prin care se realizează operațiunile impozabile și pentru care este obligatorie organizarea distinctă a evidenței gestiunilor și contabilității, care să permită determinarea taxei pe valoarea adăugată deductibilă.

Subunităților respective li se atribuie cod fiscal potrivit art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 224/1993*) privind atribuirea codului fiscal pentru plătitorii de impozite și taxe.

CAPITOLUL V

Operațiuni impozabile prin opțiune

Ordonanță:

ARTICOLUL 7

Agenții economici, precum și unitățile economice din cadrul altor persoane juridice care efectuează operațiuni scutite de taxa pe valoarea adăugată pot opta pentru plata acestei taxe, pentru întreaga activitate sau numai pentru o parte a acesteia. Aprobarea se dă de către Ministerul Finanțelor prin organele sale fiscale și se referă la ansamblul normelor privind taxa pe valoarea adăugată, iar aplicarea se face începând cu luna următoare datei aprobării.

Norme:

5.1. Aprobarea se dă de către Ministerul Finanțelor, prin organele fiscale la care agenții economici sunt înregistrați ca plătitori de impozite și taxe, pe bază de cerere și justificare economică, prezentate de solicitant, numai în condițiile în care includerea operațiunilor respective în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată nu influențează negativ alte activități specifice sau produse scutite de taxa pe valoarea adăugată.

Cererea de opțiune pentru o parte a activității desfășurate de agenții economici, care se încadrează în prevederile art. 2 alin. (3) și (4) din Legea nr. 57/1992 privind încadrarea în muncă a persoanelor handicapate, se aprobă de către organele fiscale numai în condițiile organizării distincte a evidenței gestiunilor și contabilității, care să permită determinarea taxei pe valoarea adăugată deductibilă.

Aprobarea este irevocabilă până la data de 31 decembrie a celui de-al patrulea an următor anului în care s-a optat pentru plata taxei pe valoarea adăugată și se prelungește, de drept, pentru încă 5 ani, dacă în cursul perioadei inițiale agentul economic plătitor prin opțiune a beneficiat de rambursarea taxei aferente bunurilor de natura mijloacelor fixe cumpărate.

CAPITOLUL VI

Plătitorii taxei pe valoarea adăugată

Ordonanță:

ARTICOLUL 8

Taxa pe valoarea adăugată datorată bugetului de stat, potrivit prezentei ordonanțe, se plătește de către:

— agenții economici înregistrați la organele fiscale competente ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată, pentru livrările de bunuri mobile, transferul proprietății bunurilor imobiliare și prestările de servicii supuse taxei pe valoarea adăugată în cotele prevăzute la art. 17 lit. A și B din prezenta ordonanță;

— titularii operațiunilor de import de bunuri, direct, prin comisionari în vamă sau terțe persoane juridice care acționează în numele și din ordinul titularului operațiunii de import;

— persoanele fizice, pentru bunurile introduse în țară potrivit regulamentului vamal aplicabil acestora;

— persoanele juridice sau fizice cu sediul sau cu domiciliul stabil în România, pentru bunurile din import închiriate, inclusiv pe bază de contracte de leasing, precum și pentru serviciile efectuate de prestatori cu sediul sau cu domiciliul în străinătate, referitoare la: cesiuni și concesiuni ale dreptului de autor, de brevete de mărci de fabrică și de comerț sau alte drepturi similare; prestații de publicitate; prestațiile consultantților, inginerilor, birourilor de studii, avocaților, experților contabili și alte prestații similare; prelucrare de date și furnizare de informații; operațiuni bancare, financiare, de asigurare și de reasigurare; punerea la dispoziție de personal.

În situația în care persoana care realizează operațiuni impozabile nu are sediul sau domiciliul stabil în România, este obligată să desemneze un reprezentant fiscal domiciliat în România, care se angajează să îndeplinească obligațiile ce-i revin conform prevederilor prezentei ordonanțe.

Norme:

6.1. Desemnarea reprezentantului fiscal se face pe bază de cerere, depusă de persoana străină la organul fiscal la care reprezentantul propus este înregistrat ca plătitor de impozite și taxe.

Cererea trebuie însoțită de:

a) declarația de începere a activității, care să cuprindă: data, volumul și natura activității pe care o va exercita în România;

b) copia de pe actul de constituire în străinătate a persoanei juridice respective;

c) acceptul scris al reprezentantului fiscal propus, în care acesta trebuie să precizeze natura operațiunilor și valoarea estimată a acestora.

Nu se admite decât un singur reprezentant fiscal pentru ansamblul operațiunilor impozabile desfășurate de persoana străină în România. De asemenea, nu se admite coexistența mai multor reprezentanți fiscali cu angajamente limitate.

Reprezentantul fiscal propus trebuie să prezinte o solvabilitate suficientă, care să îi permită îndeplinirea obligațiilor prevăzute de ordonanță și de normele de aplicare a acesteia pentru activitatea sa și a persoanei străine pe care o reprezintă.

*) Vezi nota de la pag. 3.

Organul fiscal verifică îndeplinirea condițiilor de mai sus și, în termen de cel mult 30 de zile de la data primirii cererii, comunică decizia luată atât persoanei străine, cât și reprezentantului fiscal propus de aceasta.

În cazul acceptării cererii, concomitent cu transmiterea deciziei de aprobare se indică și codul fiscal atribuit reprezentantului fiscal, care trebuie să fie diferit de codul fiscal atribuit pentru activitatea proprie a acestuia. Atribuirea codului fiscal se face prin Direcția generală de tehnologia informației financiare din Ministerul Finanțelor.

În cazul respingerii cererii, decizia se comunică ambelor părți, cu precizarea motivului refuzului.

Reprezentantul fiscal, după ce a fost acceptat de organul fiscal competent, este angajat pentru toate operațiunile efectuate în România de persoana străină, atâta timp cât durează mandatul său.

Reprezentantul fiscal poate să renunțe la angajamentul asumat, printr-o cerere adresată organului fiscal. În cerere trebuie să precizeze ultimul decont de taxă pe valoarea adăugată, pe care îl va depune în această calitate, și să propună o dată ulterioară depunerii cererii, când va lua sfârșit mandatul său. De asemenea, este obligat să precizeze dacă renunțarea la mandat este ca urmare a încetării activității persoanei străine.

În cazul în care persoana străină își continuă activitatea în România, cererea poate fi acceptată numai după ce persoana străină a întocmit toate formalitățile necesare desemnării unui alt reprezentant fiscal.

După încetarea activității persoanei străine sau după înlocuirea reprezentantului fiscal desemnat de aceasta, reprezentantul fiscal îi revin toate obligațiile referitoare la plata taxei pe valoarea adăugată, a majorărilor de întârziere și a amenzilor, în termenele prevăzute de lege.

Reprezentantul fiscal poate cere organului fiscal competent să efectueze, într-un termen de până la 5 luni de la data retragerii mandatului, un control de fond al operațiunilor efectuate sub responsabilitatea sa.

Aprobarea cererii de renunțare la angajamentul asumat de reprezentantul fiscal se va face de către organul fiscal, sub rezerva că acesta rămâne răspunzător de neregulile ce vor fi descoperite ulterior, dacă acestea rezultă din vina lui sau din complicitatea dintre el și persoana străină ori alte persoane.

Obligațiile reprezentantului fiscal privind aplicarea taxei pe valoarea adăugată, aferentă operațiunilor efectuate în România de către persoana străină, sunt cele prevăzute de legislația română pentru plătitorii de taxă pe valoarea adăugată cu sediul în România, cu următoarele derogări referitoare la:

A) Modul de întocmire a facturilor

Persoana străină transmite reprezentantului fiscal factura destinată clientului său, fără a indica în aceasta suma taxei datorate, precum și două copii de pe factura respectivă.

Reprezentantul fiscal emite factura fiscală potrivit reglementărilor în vigoare în România, cu următoarele date:

- datele de identificare, adresa și calitatea de reprezentant fiscal;
- data emiterii;
- numărul de cod fiscal românesc atribuit reprezentantului fiscal al persoanei străine;
- numărul de ordine al facturii din plaja de numere primite de la organul fiscal, aferente operațiunilor efectuate de către persoana străină;
- suma taxei pe valoarea adăugată colectată;
- alte date prevăzute de modelul de factură fiscală și care nu se regăsesc în factura originală emisă de persoana străină.

Exemplarul 1, completat conform celor de mai sus, se transmite clientului împreună cu factura originală emisă de persoana străină.

B) Întocmirea și depunerea decontului de taxă pe valoarea adăugată

Decontul va cuprinde exclusiv operațiunile rezultate din activitatea desfășurată în România de persoana străină pe care o reprezintă.

În situația în care reprezentantul fiscal este mandatat de mai multe persoane străine, acesta va depune câte un decont pentru fiecare persoană străină pe care o reprezintă.

Pentru activitatea proprie, pentru care reprezentantul fiscal este înregistrat ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, se întocmește

un decont distinct, în condițiile prevăzute de reglementările în vigoare pentru plătitorii de taxă pe valoarea adăugată cu sediul în România.

C) Exercitarea dreptului de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferente bunurilor și serviciilor achiziționate din țară de persoana străină, destinate operațiunilor impozabile realizate de aceasta în România, se face potrivit prevederilor art. 18—20 din ordonanță.

Pentru exercitarea dreptului de deducere, reprezentantul fiscal trebuie, de regulă, să dețină documentele originale prevăzute de reglementările de mai sus.

Cu aprobarea organului fiscal la care este înregistrat ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, reprezentantul fiscal poate justifica deducerea taxei pe baza fotocopiesi facturii originale, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) persoana străină justifică organului fiscal obligația legală, impusă de țara unde aceasta este stabilită, de a deține facturi originale la sediul societății străine;

b) fotocopiile să aibă mențiunea pusă de societatea străină și să fie certificate de aceasta că sunt conforme cu originalul;

c) persoana străină să prezinte atestarea organului fiscal din străinătate că aceasta deține documentele originale care sunt evidențiate în contabilitate;

d) persoana străină trebuie să se angajeze, în scris, că va pune, temporar, facturile originale la dispoziție reprezentantului fiscal, la cererea organului fiscal, pentru control.

6.2. Nu au obligația desemnării unui reprezentant fiscal domiciliat în România persoanele străine care realizează următoarele operațiuni:

a) prestări de servicii contractate cu agenți economici cu sediul în România, pentru care locul impozitării se situează în România potrivit criteriilor stabilite la cap. IV din prezentele norme;

b) operațiuni cu caracter ocazional, reprezentând revânzarea în țară de bunuri pe care persoana străină le-a cumpărat sau importat;

c) livrări de bunuri sau prestări de servicii efectuate în țară, dar supuse cotei zero sau scutite de taxa pe valoarea adăugată.

6.3. Societățile comerciale care cedează o parte din veniturile realizate din vânzarea produselor supuse taxei pe valoarea adăugată vor determina suma cuvenită partenerului extern prin aplicarea cotei prevăzute în contractele încheiate asupra sumelor obținute din vânzarea produselor, exclusiv taxa pe valoarea adăugată.

CAPITOLUL VII

Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată

Ordonanță:

ARTICOLUL 10

— alin. 1 —

Obligația plății taxei pe valoarea adăugată ia naștere la data efectuării livrării de bunuri mobile, transferului proprietății bunurilor imobiliare și prestării serviciilor.

Norme:

7.1. Produsele livrate și serviciile prestate până la data de 31 ianuarie 1998, justificate cu documente de expediție și transport, procese-verbale de recepție sau alte documente similare din care să rezulte că livrarea și, respectiv, prestarea s-au efectuat până la data de mai sus, vor fi facturate potrivit prevederilor legale în vigoare la data efectuării operațiunilor respective.

Ordonanță:

— alin. 2 —

Pentru livrările de bunuri și prestările de servicii cu plata în rate, precum și pentru cele care dau naștere la decontări sau încasări succesive, faptul generator intervine la expirarea perioadei pentru care se face decontarea sau, după caz, la data prevăzută pentru plata ratelor.

Norme:

7.2. Sumele rămase de încasat la data de 31 ianuarie 1998 pentru livrări de bunuri și prestări de servicii cu plata în rate se supun taxei pe valoarea adăugată în cotele existente la data prevăzută pentru plata ratelor.

Ordonanță:

ARTICOLUL 11

Pentru operațiunile prevăzute mai jos, obligația plății taxei pe valoarea adăugată ia naștere la:

a) data înregistrării declarației vamale, în cazul importurilor de bunuri, sau la data recepției de către beneficiari, pentru serviciile din import;

Norme:

7.3. Pentru bunurile din import aflate în regim de tranzit, antrepozit sau de introducere temporară în țară, obligația plății taxei pe valoarea adăugată ia naștere la data prevăzută în Legea nr. 141/1997 privind Codul vamal al României.

Bunurile din import introduse în țară în regim de leasing începând cu data de 1 iulie 1993 se supun taxei pe valoarea adăugată la beneficiar, corespunzător cotelor în vigoare, sumelor și termenelor de plată prevăzute în contractele încheiate pentru perioada de leasing.

În cazul în care la expirarea perioadei de leasing bunurile trec în proprietatea beneficiarului, se datorează taxa pe valoarea adăugată pentru suma negociată de părți în plus față de suma prevăzută în contractul de leasing.

Sumele rămase de plată, aferente bunurilor introduse în țară în regim de leasing înainte de data de 1 iulie 1993, prevăzute în contracte cu scadențe după această dată, nu se supun taxei pe valoarea adăugată. La expirarea perioadei de leasing se aplică prevederile alin. 3 de mai sus.

7.4. Operațiunile legate, import-export, realizate în baza Hotărârii Guvernului nr. 276/1995 privind efectuarea de operațiuni legate de import-export, încheiate la nivel de agent economic, cu modificările ulterioare, de către agenții economici cu activitate de comerț exterior, privind: importul de produse energetice și de materii prime de bază, legat de exportul de produse liberalizate la export, precum și importul de materiale, componente, subansambluri, echipamente și utilaje pentru producție, legat de exportul de produse finite rezultate, sunt supuse taxei pe valoarea adăugată, astfel:

a) la intrarea bunurilor în țară importatorul este obligat să întocmească declarația vamală de import, să plătească taxa pe valoarea adăugată aferentă și, în mod corespunzător, să-și exercite dreptul de deducere în condițiile prevăzute de reglementările legale în vigoare;

b) bunurile din import predate producătorilor în vederea realizării produselor ce urmează a fi exportate, a căror contravaloare reprezintă plata importului, se facturează la prețuri negociate plus taxa pe valoarea adăugată;

c) produsele realizate de unitățile producătoare, livrate unităților cu activitate de comerț exterior pentru plata bunurilor din import primite de la acestea, se facturează la prețurile negociate plus taxa pe valoarea adăugată.

Exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată, aferente operațiunilor prevăzute la lit. b) și c) de mai sus ia naștere atât la furnizor, cât și la beneficiar, la data livrării produselor la export.

Operațiunile legate, import-export, vor fi justificate cu următoarele documente:

a) licența de operațiune;

b) contractele încheiate de agentul economic cu activitate de comerț exterior cu partenerul extern și cu producătorii interni, din care să rezulte că operațiunile nu se fac cu plată, ci prin compensații valorice;

c) documentele prevăzute la cap. IX pct. 9.11 din prezentele norme.

7.5. Pentru bunurile exportate care s-au returnat, faptul generator intervine la data când bunurile respective au fost valorificate către beneficiarii interni.

Ordonanță:

ARTICOLUL 12

Exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată este dreptul organului fiscal de a pretinde plătitorului, la o anumită dată, plata taxei datorate bugetului de stat. Exigibilitatea ia naștere, de regulă, în momentul efectuării livrării bunurilor mobile, transferului proprietății bunurilor imobiliare sau prestării serviciilor.

Prin derogare de la prevederile alineatului precedent, exigibilitatea poate fi anticipată sau ulterioară faptului generator, în condiții stabilite prin hotărâre a Guvernului.

Pentru livrările de bunuri și prestările de servicii, care se efectuează continuu, precum și pentru cele la care se încasează, de regulă, avansuri, exigibilitatea intervine la data stabilirii debitului clientului pe bază de factură sau alt document legal, pe bază de cerere aprobată de organele fiscale la care agenții economici sunt înregistrați ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată.

Antreprenorii de lucrări imobiliare pot să opteze pentru plata taxei pe valoarea adăugată la efectuarea livrărilor, în condiții aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Norme:

7.6. Exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată este anticipată faptului generator, atunci când:

a) factura este emisă înaintea efectuării livrării bunurilor sau prestării serviciilor;

b) contravaloarea bunurilor sau a serviciilor se încasează înaintea efectuării livrării bunurilor sau prestării serviciilor;

c) se încasează avansuri, cu excepția avansurilor acordate pentru: plata importurilor și a datoriei vamale stabilită potrivit legii; realizarea producției destinate exportului; efectuarea de plăți în contul clientului; activitatea de intermediere în turism; livrări de bunuri și prestări de servicii scutite de taxa pe valoarea adăugată.

7.7. Exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată aferente avansurilor încasate de agenții economici care au câștigat licitații pentru efectuarea obiectivelor finanțate din credite acordate de organisme financiare internaționale — B.I.R.D., B.E.R.D. etc. — statului român sau garantate de acesta ia naștere la data facturării situațiilor de lucru.

7.8. Antreprenorii de lucrări imobiliare pot opta pentru plata taxei pe valoarea adăugată la livrarea imobilelor, în condițiile următoare:

a) lucrările imobiliare să aibă caracter deosebit și să fie executate în cadrul unui contract unic care prevede obligația antreprenorului de a asigura procurarea, instalarea sau încorporarea bunurilor mobile în lucrarea respectivă;

b) lucrările imobiliare la care materialele și aparatele indispensabile pentru funcționarea instalațiilor sau încorporate în lucrare depășesc 50% din prețurile negociate între antreprenor și beneficiar.

Opțiunea se aprobă de către organul fiscal la care agentul economic este înregistrat ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, pe baza unei declarații prin care antreprenorul se obligă să achite, la efectuarea livrărilor, taxa pe valoarea adăugată aferentă lucrărilor, care se încadrează în prevederile de mai sus. Aprobarea opțiunii se comunică beneficiarilor în termen de 10 zile de la acordare.

După obținerea aprobării se interzice antreprenorilor facturarea taxei pe valoarea adăugată înainte de efectuarea livrării, iar beneficiarilor, deducerea taxei pe valoarea adăugată înainte de recepționarea lucrării.

Nerespectarea condițiilor de mai sus atrage anularea opțiunii și obligarea la plata taxei pe valoarea adăugată, în condițiile prevăzute la art. 12 din ordonanță.

Antreprenorul poate renunța oricând la opțiunea primită. În această situație, el are obligația să achite taxa pe valoarea adăugată aferentă avansurilor încasate.

7.9. Exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată aferentă sumelor constituite drept garanție pentru acoperirea eventualelor reclamații privind calitatea lucrărilor, ia naștere la data încheierii procesului verbal de recepție definitivă sau, după caz, la data încasării sumelor, dacă încasarea este anterioară acestuia.

7.10. Exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată, aferentă livrărilor de bunuri și prestărilor de servicii cu plata în rate, precum și celor care dau naștere la decontări sau încasări succesive ia naștere la data prevăzută pentru plata ratelor sau, după caz, la expirarea perioadei pentru care se face decontarea sau încasarea.

CAPITOLUL VIII

Baza de impozitare

Ordonanță:

ARTICOLUL 13

Baza de impozitare reprezintă contravaloarea bunurilor livrate sau a serviciilor prestate, exclusiv taxa pe valoarea adăugată. Baza de impozitare este determinată de:

a) prețurile negociate între vânzător și cumpărător, precum și alte cheltuieli datorate de cumpărător pentru livrările de bunuri și care nu au fost cuprinse în preț. Aceste prețuri cuprind și accizele stabilite potrivit normelor legale;

b) tarifele negociate pentru prestările de servicii;

c) suma rezultată din aplicarea cotei de comision sau suma convenită între parteneri, pentru operațiunile de intermediere;
d) prețurile de piață sau, în lipsa acestora, costurile bunurilor executate de agenții economici pentru folosință proprie ori predate sub diferite forme angajaților sau altor persoane;

e) valoarea în vamă, determinată potrivit legii, la care se adaugă taxa vamală, alte taxe și accizele datorate pentru bunurile și serviciile din import;

f) prețurile de piață sau, în lipsa acestora, costurile aferente serviciilor prestate pentru folosință proprie de un agent economic sau cu titlu gratuit pentru alte persoane fizice sau juridice;

g) prețurile vânzărilor efectuate din depozitele vămii sau stabilite prin licitație.

Norme:

8.1. Ca regulă generală, baza de impozitare este constituită pentru livrările de bunuri și prestările de servicii din toate sumele, valorile, bunurile sau serviciile primite ori care urmează a fi primite de furnizor sau prestator în contrapartidă pentru livrările de bunuri sau prestările de servicii efectuate, exclusiv taxa pe valoarea adăugată.

8.2. În cazul plății în natură, valoarea tuturor bunurilor sau serviciilor primite trebuie să asigure acoperirea integrală a contravalorii bunurilor livrate sau, după caz, a serviciilor prestate.

8.3. Pentru determinarea bazei de impozitare aferente livrărilor de bunuri și prestărilor de servicii cu plata în devize furnizorul sau, după caz, prestatorul este obligat să emită concomitent factura atât în devize, cât și în lei.

Baza de impozitare se corectează cu diferența de preț rezultată ca urmare a modificării cursului pieței valutare, în vigoare la data încasării facturii, față de cel utilizat la data facturării. Furnizorul este obligat să emită factura fiscală, în negru pentru sumele încasate suplimentar sau, după caz, în roșu pentru sumele de scăzut.

8.4. Baza de impozitare se determină integral la livrarea bunurilor sau la prestarea serviciilor ori, după caz, la întocmirea documentelor prin care se constituie aportul la capitalul social, chiar dacă în contract se prevede plata în rate sau la anumite termene.

8.5. Agenții economici care au câștigat licitații pentru realizarea unor obiective finanțate din credite acordate de organisme financiare internaționale statului român sau garantate de acesta determină baza de impozitare în condițiile stabilite prin contractele încheiate.

8.6. Pentru vânzările de bunuri în regim de consignatie, baza de impozitare se determină după cum urmează:

a) suma obținută din vânzarea bunurilor încredințate de agenții economici pentru a fi vândute. Pentru bunurile încredințate vândute, agenții economici respectivi sunt obligați să emită facturi conținând elementele prevăzute la art. 25 lit. B din ordonanță, cel mai târziu în ultima zi a lunii în care s-a efectuat vânzarea;

b) suma reprezentând comisionul aplicat asupra vânzărilor de bunuri aparținând persoanelor fizice neînregistrate ca agenți economici sau persoanelor juridice necuprinse în sfera de aplicare ori scutite de plata taxei pe valoarea adăugată.

8.7. Pentru activitatea de intermediere în turism, baza de impozitare se determină la prestarea efectivă a serviciilor și se stabilește ca diferență între prețul total, inclusiv taxa pe valoarea adăugată, plătit de client agențiilor de turism sau organizatorilor de circuite turistice, și prețul, inclusiv taxa pe valoarea adăugată, facturat de prestatorii serviciilor de transport, hoteliere, de restaurant și de alți prestatori care execută material serviciile utilizate de client.

Din taxa calculată pe baza cotei de 18,033% sau, după caz, de 9,909%, aplicată asupra bazei de impozitare determinate potrivit prevederilor de mai sus, se scade taxa pe valoarea adăugată aferentă bunurilor și serviciilor achiziționate, destinate necesităților proprii de funcționare a agenției de turism sau organizatorilor de circuite turistice.

Agenții economici care prestează serviciile de turism folosind mijloace proprii sau închiriate — mijloace de transport, hoteluri, restaurante etc. — determină baza de impozitare pe baza prețurilor și a tarifelor negociate cu beneficiarii serviciilor turistice.

Agenții economici care prestează atât operațiuni de intermediere, cât și servicii turistice folosind mijloace proprii sau închiriate determină baza de impozitare distinct pentru fiecare activitate.

8.8. Operațiunile realizate de casele de amanet sunt supuse taxei pe valoarea adăugată, astfel:

a) corespunzător comisionului încasat, când împrumutul este restituit la termen;

b) corespunzător valorii obținute din vânzarea bunurilor care devin proprietatea casei de amanet, ca urmare a nerestituirii împrumutului;

c) corespunzător prețului de piață, pentru bunurile care devin proprietatea casei de amanet și sunt utilizate potrivit art. 2 alin. 2.2 din ordonanță.

8.9. Pentru locația de gestiune baza de impozitare o constituie suma convenită prin contractul încheiat de părți.

8.10. Echipamentul de lucru și/sau de protecție, suportat parțial de salariați, se supune taxei pe valoarea adăugată numai corespunzător valorii bunurilor, care este suportată de salariați, iar exigibilitatea intervine la data prevăzută pentru plata ratelor.

8.11. În cazul în care anumite elemente accesorii ale prețului nu sunt determinate în mod precis în momentul livrării mărfurilor sau prestării serviciilor din țară sau din import, toate sumele percepute ulterior se impozitează separat în condițiile prevăzute de ordonanță.

Reprezintă cheltuieli accesorii ale livrărilor de bunuri sau prestațiilor de servicii comisioanele, cheltuielile de ambalare, de transport, de asigurare și altele de asemenea natură datorate de cumpărător, în măsura în care nu au fost cuprinse în prețurile negociate.

8.12. Potrivit prevederilor art. 4 alin. 1 pct. 1, precum și ale art. 4 alin. 2 din Legea nr. 118/1996 privind constituirea și utilizarea Fondului special al drumurilor publice, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/1997, aprobată și modificată prin Legea nr. 164/1997, aplicarea cotei de 25% se va reflecta în nivelul prețurilor cu ridicata și al prețurilor cu amănuntul pentru carburanții auto livrați la intern, fără să intre în baza de impozitare a taxei pe valoarea adăugată.

Pentru determinarea taxei pe valoarea adăugată aferentă prețului de vânzare cu amănuntul, societățile comerciale care comercializează carburanți auto vor deduce din preț cu amănuntul suma reprezentând contribuția la Fondul special al drumurilor publice, facturată de furnizor sau achitată la import pe fiecare tip de produs. Rezultatul se înmulțește cu cota normală de T.V.A., recalculată, și se obține taxa pe valoarea adăugată aferentă prețului de vânzare cu amănuntul pe fiecare tip de produs.

În situația în care aprovizionarea cu carburanți auto se face de la mai mulți producători la prețuri diferite, se va proceda după cum urmează:

— se determină, pe fiecare tip de produs, un preț mediu de aprovizionare, calculat pe baza prețurilor de achiziție fără contribuția la Fondul special al drumurilor publice din luna anterioară;

— se determină contribuția medie pe tip de produs la Fondul special al drumurilor publice prin aplicarea cotei de 25% la prețul mediu de aprovizionare, calculat pe tip de produs;

— se scade din prețul de vânzare cu amănuntul contribuția medie la Fondul special al drumurilor publice. Rezultatul se înmulțește cu cota normală de T.V.A., recalculată, și se obține taxa pe valoarea adăugată aferentă prețului de vânzare cu amănuntul pe fiecare tip de produs.

Contribuția medie lunară pe tip de produs la Fondul special al drumurilor publice se va aplica și pentru determinarea taxei pe valoarea adăugată aferentă bonurilor valorice emise pe tip de produs și destinate achiziționării de carburanți auto. Taxa pe valoarea adăugată aferentă bonurilor valorice este exigibilă în luna emiterii acestora.

Societățile comerciale care comercializează carburanți auto au obligația să evidențieze distinct pe documentele legale de vânzare suma reprezentând contribuția la Fondul special al drumurilor publice.

Ordonanță:

ARTICOLUL 14

Nu se cuprind în baza de impozitare următoarele:

a) remizele și alte reduceri de preț acordate de către furnizor direct clientului, inclusiv cele date după facturarea bunurilor sau a serviciilor; bunurile acordate de către furnizori clienților, în

vederea stimulării vânzărilor, în condițiile prevăzute în contractele încheiate;Norme:

8.13. Pentru a putea fi excluse din baza de impozitare, remizele și alte reduceri de preț trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să fie efective și în sume exacte în beneficiul clientului;
- b) să nu constituie, în fapt, remunerarea unui serviciu sau o contrapartidă pentru o prestație oarecare;
- c) să fie reflectate în facturi sau în alte documente legale.

Ordonanță:**b) penalizările pentru neîndeplinirea totală sau parțială a obligațiilor contractuale;**Norme:

8.14. Excluderea din baza de impozitare se face numai dacă penalitățile sunt percepute peste prețurile și tarifele negociate.

Nu se exclud din baza de impozitare sumele încasate pentru acoperirea prejudiciilor provocate de distrugerea, deteriorarea, nerestituirea în termen a bunurilor închiriate sau altele similare, care, în fapt, reprezintă contravaloarea bunurilor livrate.

Ordonanță:**d) sumele achitate de furnizor sau prestator în contul clientului și care apoi se decontează acestuia;**Norme:

8.15. Exercitarea dreptului de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferentă sumelor achitate de furnizor sau de prestator în contul clientului și care apoi se decontează acestuia se face numai de către clientul în contul căruia s-au achitat sumele respective.

Ordonanță:**f) sumele încasate de la bugetul de stat de către agenții economici înregistrați la organele fiscale ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată și care sunt destinate finanțării investițiilor, acoperirii diferențelor de preț și de tarif, finanțării stocurilor de produse cu destinație specială.**Norme:

8.16. Sumele încasate de la bugetul de stat de către agenții economici înregistrați la organele fiscale ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată și care sunt destinate finanțării obiectivelor proprii de investiții nu se cuprind în baza de impozitare.

Taxa pe valoarea adăugată aferentă bunurilor și serviciilor achiziționate, destinate realizării obiectivelor de investiții finanțate în condițiile de mai sus, se deduce în conformitate cu prevederile art. 18—21 din ordonanță.

Cu sumele deduse, potrivit legii, este obligatorie reîntregirea disponibilităților pentru investiții. În cursul anului financiar sumele respective pot fi utilizate numai pentru plăți aferente aceluiași obiectiv de investiții pentru care s-au primit alocațiile de la bugetul de stat.

La încheierea exercițiului financiar sumele deduse și neutilizate, potrivit alineatului precedent, se virează la bugetul de stat în conturile și la termenele stabilite prin normele metodologice anuale privind încheierea exercițiului financiar-bugetar și financiar-contabil emise de Ministerul Finanțelor.

Ordonanță:

ARTICOLUL 15

În cazul refuzurilor totale sau parțiale privind cantitatea, prețurile sau alte elemente cuprinse în facturi sau în documente similare, suma impozabilă va fi redusă corespunzător. În același mod se procedează și în situația în care cumpărătorii returnează ambalajele în care s-a expedit marfa.Norme:

8.17. Sumele necuprinse în baza de impozitare la furnizori sau la prestatori, potrivit art. 14 și 15 din ordonanță, atrag în mod corespunzător pierderea dreptului de deducere la beneficiari. În acest scop, beneficiarilor le revin următoarele obligații:

- a) să înregistreze în jurnalul pentru cumpărări valoarea facturilor și taxa pe valoarea adăugată, corectate cu reducerile acordate de furnizori și, respectiv, cu influențele rezultate din refuzurile făcute;
- b) să solicite și să urmărească primirea de la furnizori a facturilor corectate, potrivit art. 28 din ordonanță.

8.18. Ambalajele care circulă prin facturare se supun taxei pe valoarea adăugată la livrare, urmând ca la restituire suma impozabilă să fie redusă corespunzător.

Ambalajele de circulație (navete, sticle, borcane etc.), la schimb între furnizorii de marfă și clienți, nu se facturează și nu se supun taxei pe valoarea adăugată la livrare.

În condițiile în care clienții nu dețin cantitățile de ambalaje necesare efectuării schimbului prevăzut mai sus, ei pot primi de la furnizorii de marfă ambalajele necesare în schimbul unei garanții depuse acestora fără facturare și fără taxa pe valoarea adăugată la livrare.

Periodic, dar nu mai târziu de termenul legal pentru efectuarea inventurii anuale, se vor factura și supune taxei pe valoarea adăugată la livrare cantitățile de ambalaje date în garanție clienților și scoase din uz de aceștia ca urmare a distrugerii, uzurii, lipsurilor etc.

Regimul circulației ambalajelor pe bază de schimb se aplică în mod obligatoriu în relațiile cu agenții economici neplătitori de taxă pe valoarea adăugată la livrare.

CAPITOLUL IX Cotele de impozitare

Ordonanță:

ARTICOLUL 17

În România se aplică următoarele cote:**A. Cota de 22% pentru operațiunile privind livrările de bunuri, transferurile imobiliare și prestările de servicii, din țară și din import, cu excepția celor prevăzute la lit. B și C.**Norme:

9.1. Cota de 22% se aplică asupra operațiunilor privind:

A. Livrările de bunuri mobile și imobile, efectuate de către agenții economici înregistrați ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată către beneficiari cu sediul sau domiciliul în România, cu excepția bunurilor supuse cotei reduse de 11% și a celor scutite de taxa pe valoarea adăugată.

Aceeași cotă se aplică și vânzărilor de bunuri către persoanele fizice nerezidente în România.

B. Importul de bunuri mobile, precum și vânzarea acestora către beneficiari, în condițiile prevăzute la lit. A de mai sus.

C. Prestările de servicii pentru care locul impozitării, stabilit conform prevederilor cap. IV din prezentele norme, este situat în România, cu excepția celor supuse cotei reduse de 11% și a celor scutite de taxa pe valoarea adăugată.

Ordonanță:**B. Cota redusă de 11% pentru:****a) carne comestibilă de animale și păsări domestice, inclusiv organe și măruntaie, vândute în stare proaspătă, preparate și conserve;**Norme:

9.2. Produsele necomestibile provenite de la animale și păsări domestice — piei, păr, fulgi, pene, puf, coarne etc. și altele asemenea — preparatele și semipreparatele culinare, precum și conservele de carne cu legume sunt supuse cotei de 22% taxă pe valoarea adăugată.

Ordonanță:**b) pește și produse comestibile din pește, inclusiv semiconserve și conserve, exclusiv icre;**Norme:

9.3. Preparatele și semipreparatele culinare sunt supuse cotei de 22% taxă pe valoarea adăugată.

Ordonanță:**f) făină;**Norme:

9.4. Se supune cotei de 11% taxă pe valoarea adăugată făina de grâu, de secară și de orez.

Făina destinată nutrețurilor pentru animale este supusă cotei de 22% taxă pe valoarea adăugată.

Ordonanță:**g) medicamente de uz uman și veterinar, substanțe farmaceutice, plante medicinale, aparatură de tehnică medicală și alte bunuri destinate exclusiv utilizării în scopuri medicale, chirurgicale, dentare sau veterinare;**Norme:

9.5. Sunt supuse cotei de 11% taxă pe valoarea adăugată, potrivit art. 17 lit. B. g) din ordonanță:

- a) medicamentele și produsele biologice de uz uman, prevăzute în Nomenclatorul Ministerului Sănătății;

b) medicamentele de uz veterinar prevăzute în Nomenclatorul Ministerului Agriculturii și Alimentației;

c) substanțele farmaceutice livrate sub formă de pulberi, granule, soluții sau alte forme de acoperire și care urmează să fie transformate în medicamente de către unitățile producătoare;

d) plantele medicinale prevăzute în Nomenclatorul Ministerului Sănătății și al Ministerului Agriculturii și Alimentației;

e) aparatură de tehnică medicală;

f) alte bunuri, destinate exclusiv utilizării în scopuri medicale, chirurgicale, dentare sau veterinare, cum sunt: instrumente și dispozitive medicale care au fost autorizate de Ministerul Sănătății sau, după caz, de Ministerul Agriculturii și Alimentației; ceruri dentare sau compoziții pentru amprente dentare; alte compoziții pentru utilizare în stomatologie, pe bază de ipsos; aliaje pe bază de aur, argint și paladiu, folosite exclusiv în stomatologie; plăci și filme fotografice pentru folosința medicală, dentară sau veterinară; alcool sanitar; oxid de aluminiu pentru sablator, utilizat în laboratoarele de tehnică dentară; vată, tifon, bandaje și articole similare — pansamente, plasturi, cataplasme etc. —, impregnate sau acoperite cu substanțe farmaceutice ori condiționate pentru vânzarea în scopuri medicale, chirurgicale, dentare sau veterinare; coloranți pentru ceramica dentară; cimenturi de rășini acrilice pentru uz stomatologic; materiale de lustruit pentru lucrări dentare; dezinfectanți; reactivi compozi de diagnostic sau de laborator; ceramică dentară; furtun de cauciuc cu racord Borden sau Midwest pentru turbine dentare; mănuși chirurgicale; articole de uz medical, chirurgical; măști pentru chirurgie; cipici pentru chirurgie; bonete chirurgicale; mănuși și șorturi de radiologie; creuzete pentru laboratoarele de tehnică dentară, cu un conținut în greutate de peste 50% de grafit sau de alte forme de carbon ori de un amestec din aceste produse; sticlă de laborator, sanitară sau farmaceutică, chiar gradată sau calibrată; compresoare pentru uz stomatologic; pompe de vid pentru cuptoarele de prelucrat ceramica dentară; sterilizatoare medico-chirurgicale; aparate de criocconservare a materialului biologic; instalații de liofilizare; centrifuge de tipul celor utilizate în laboratoare; aparate pentru filtrarea sau purificarea aerului și părți ale acestora; sablator pentru laborator de tehnică dentară; micromotor pentru unit dentar și pentru laborator de tehnică dentară; cuptor pentru lucrări de tehnică dentară; ambulanțe dotate corespunzător pentru a asigura transportul pacienților și pentru a asigura asistența medicală pe timpul transportului; vehicule autoradiologice, chirurgicale, care dentare; lentile de contact; lentile corectoare pentru ochelari; rame și monturi de ochelari; ochelari de corecție; termometre medicale și veterinare; aparate de electroforeză; spectrometre, spectrofotometre și spectrografe, care folosesc radiații optice — UV, vizibile, IR; fotometre pentru determinarea hemoglobinei și glucozei în sânge; analizator pH; microtoame.

Sunt supuse cotei de 11% taxă pe valoarea adăugată numai acele produse care au fost omologate în scopurile prevăzute la pct. 9.5 lit. f) din prezentele norme, care sunt destinate folosirii exclusiv în scopurile respective. Produsele care se livrează atât în scopuri medicale, chirurgicale, dentare sau veterinare, cât și în alte scopuri, de exemplu: reactivi, mobilier, mijloace de transport, aparate electrice și alte bunuri de uz gospodăresc sunt supuse cotei de 22% taxă pe valoarea adăugată.

Ordonanță:

h) proteze, produse ortopedice;

Norme:

9.6. Se încadrează în prevederile art. 17 lit. B. h) din ordonanță:

a) fotolii rulante și alte vehicule similare pentru invalizi, chiar cu motor sau cu alte mecanisme de propulsie; părți și accesorii de fotolii rulante sau de vehicule similare pentru invalizi;

b) articole și aparate de ortopedie, inclusiv centurile și bandajele medico-chirurgicale și cârjele; atele, gutiere și alte articole și aparate pentru fracturi; articole și aparate de proteză; aparate pentru facilitarea auzului la surzi și alte aparate care se poartă, se duc în mână sau se implantează în organism pentru compensarea unei deficiențe sau infirmități.

Ordonanță:

k) uniforme pentru copiii din învățământul preșcolar și primar;

Norme:

9.7. Se încadrează în prevederile art. 17 lit. B. k) din ordonanță:

a) costume, pantaloni, sacouri, rochițe, șortulețe, cu dimensiuni până la măsura 36;

b) cămăși și bluze, cu dimensiuni până la măsura 34;

c) obiecte de acoperit capul.

Ordonanță:

l) articole de îmbrăcăminte și încălțăminte pentru copii sub un an;

Norme:

9.8. În prevederile art. 17 lit. B.l) din ordonanță se încadrează: a) scutece, inclusiv absorbante, pentru copii cu greutatea maximă de 10 kg; îmbrăcăminte din țesături și din tricot, gama de mărimi 0—24 sau cu o înălțime a corpului care nu depășește 86 cm — pieptărașe, veste, chiloți, maiouri, căciulițe, șepci, pălărioare, bonete, băscuțe, jachete, pantaloni, costumase, șpilhozeni, cămășuțe, bluze, rochițe, treninguri, salopete, halate de baie, fuste, pijamale, sarafane, fulare, mănuși; ciorapi, șosete, mărimea maximă 12;

b) articole de încălțăminte, mărimea maximă 14,5 — ghetuțe, sandale, papuci, botoșei.

Ordonanță:

n) lucrări agricole;

Norme:

9.9. Se încadrează în prevederile art. 17 lit. B. n) din ordonanță lucrările agricole, cum sunt: arat, grăpat, discuit, tăvălugit, semănat, ierbicidat, fertilizat, prășit, săpat, recoltat, balotat, transportul produselor de la locul de recoltare până la primul loc de depozitare.

Ordonanță:

r) pâine, grâu de consum și pentru semințe.

Norme:

9.10. La poziția pâine — formate diferite: rotund, lung, oval, semilună, la formă, feliată etc. — se încadrează: pâine albă, semialbă, neagră și integrală simplă sau cu adaosuri (cartofii, amelioratori, diverse materii prime cu rol de îmbogățire a valorii nutritive); pâine de casă; franzele; lipii; baghete; pâine împletită; pâine tradițională; pâine tip pesmet; pâine cu specific local; pâine dietetică; pâine fără sare; pâine și chifle graham; pâine din amestecuri de făină, țărâțe etc.; pâine cu fibră alimentară; pâine de seară.

La poziția grâu de consum nu se încadrează grâul destinat producerii nutrețurilor pentru animale, care este supus cotei de 22% taxă pe valoarea adăugată.

Ordonanță:

C. Cota zero pentru:

a) exportul de bunuri și prestările de servicii legate direct de exportul bunurilor, efectuate de agenți economici cu sediul în România;

Norme:

Se consideră export livrările de bunuri efectuate de agenți economici cu sediul în România către beneficiari cu sediul în străinătate și care sunt transportate în afara teritoriului țării, cu îndeplinirea formalităților vamale pentru export.

Cota zero se aplică și pentru transportul și prestările accesoriilor transportului mărfurilor, materialelor și altor bunuri introduse în zonele libere, cu respectarea condițiilor prevăzute în Codul vamal al României.

Justificarea realității exportului de bunuri se face cu:

9.11. Pentru exportul realizat de unitățile care acționează în nume propriu:

a) factura externă;

b) declarația vamală de export, vizată de organele vamale;

c) documentele de transport internațional.

9.12. Pentru exportul realizat prin comisionari: copia de pe factura externă, de pe declarația vamală de export pe care comisionarul a înscris denumirea unității proprietare a mărfurilor exportate.

9.13. Pentru transportul mărfurilor exportate la destinație în străinătate:

a) documentul de transport internațional în original având confirmarea destinatarului privind recepția mărfii;

b) polița de asigurare și/sau de reasigurare.

9.14. Pentru alte prestări de servicii legate direct de exportul bunurilor:

a) contractul încheiat cu unitatea exportatoare;

b) documentele prezentate de exportatori, din care să rezulte că operațiunile în cauză sunt direct legate de exportul de bunuri.

9.15. Pentru transportul în zonele libere și prestările accesoriilor acestuia:

a) contractul încheiat cu beneficiarul transportului;

b) copia de pe declarația vamală de export, vizată de organul vamal.

În cazul în care nu se îndeplinesc condițiile de mai sus, prestatorii facturează serviciile aplicând cota de 22%, urmând ca exportatorii să aplice prevederile art. 18—21 din ordonanță.

Ordonanță:

b) transportul internațional de persoane în și din străinătate, efectuat prin curse regulate de agenții economici autorizați, precum și prestările de servicii legate direct de acesta;

Norme:

9.16. Transportul internațional de persoane în și din străinătate, efectuat prin curse regulate de agenții economici autorizați cu sediul în România, cu excepția celui pentru agenții economici care intermediază activitatea de turism internațional, care determină baza de impozitare conform prevederilor pct. 8.7 din prezentele norme.

Cota zero se aplică și prestărilor de servicii legate direct de transportul internațional de persoane, efectuat prin curse regulate.

Cota zero pentru transportul internațional auto de persoane, efectuat prin curse regulate, se aplică numai dacă durata acestuia pe parcurs extern depășește 24 de ore.

Justificarea realității transportului internațional auto de persoane se face pe baza următoarelor documente:

- a) licența de transport;
- b) licența de execuție pentru curse regulate de călători;
- c) caietul de sarcini;
- d) foaia de parcurs, scrisoarea de transport și alte documente oficiale, din care să rezulte data de ieșire/intrare din/în țară;
- e) documentele emise de prestatorii serviciilor de cazare, de masă etc. din străinătate.

Ordonanță:

f) livrările de bunuri destinate utilizării sau încorporării în nave și în aeronave care prestează transporturi internaționale de persoane și de mărfuri;

Norme:

9.17. Bunurile destinate utilizării și încorporării în nave și în aeronave care prestează transporturi internaționale de persoane și de mărfuri sunt supuse regimului vamal al aprovizionării mijloacelor de transport în trafic internațional, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 626/1997 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Codului vamal al României.

Taxa pe valoarea adăugată aferentă bunurilor de proveniență străină, destinate potrivit alineatului precedent, care au fost legal importate anterior, se plătește în momentul efectuării formalităților vamale de import, urmând a fi dedusă ulterior, potrivit legii.

Ordonanță:

i) alte prestări de servicii efectuate de agenții economici cu sediul în România, contractate cu beneficiari din străinătate, în condiții stabilite prin hotărâre a Guvernului;

Norme:

9.18. Sunt supuse cotei zero, potrivit art. 17 lit. C. i) din ordonanță:

- a) prestările de servicii efectuate de agenții economici cu sediul în România, contractate cu beneficiari cu sediul sau domiciliul în străinătate, pentru care locul impozitării se situează în străinătate potrivit criteriilor stabilite la cap. III din prezentele norme;
- b) serviciile prestate de agenții economici cu sediul în România, contractate cu beneficiari cu sediul sau domiciliul în străinătate și a căror contravaloare a fost inclusă în valoarea în vamă aferentă bunurilor din import;
- c) serviciile prestate, în contul beneficiarilor cu sediul în străinătate, pentru bunurile din import aflate în perioada de garanție;
- d) serviciile prestate de agenții economici cu sediul în România, constând în efectuarea de studii, prospecțiuni de piață, asistență de specialitate, contractate cu beneficiari cu sediul sau domiciliul în străinătate.

Justificarea cotei zero pentru serviciile prevăzute la lit. a)—c) de mai sus se face cu: contractele încheiate cu partenerii externi sau, după caz, comanda acestora; factura externă; dovada încasării facturii externe sau, după caz, a introducerii în bancă a declarației de încasare valutară.

Cotele de 22% și 11% recalculate

9.19. Cotele prevăzute la art. 17 lit. A și B din ordonanță se aplică asupra bazei de impozitare, determinată potrivit art. 13 din ordonanță, în care nu este cuprinsă taxa pe valoarea adăugată.

Pentru bunurile comercializate prin comerțul cu amănuntul — magazine comerciale, consignatii, unități de alimentație publică sau alte unități care au relații directe cu populația —, precum și pentru unele prestări de servicii — transport, poștă, telefon, tele-

graf etc. — prețurile sau tarifele practicate cuprind și taxa pe valoarea adăugată.

În aceste condiții, taxa pe valoarea adăugată se determină prin aplicarea unei cote recalculată asupra sumei obținute din vânzarea bunurilor și din prestarea serviciilor respective, astfel:

— $(22 : 122) \times 100 = 18,033$ pentru operațiunile supuse cotei de 22%;

— $(11 : 111) \times 100 = 9,909$ pentru operațiunile supuse cotei de 11%.

Același regim se aplică și pentru determinarea taxei pe valoarea adăugată aferentă bunurilor vândute pe bază de licitație, pe bază de evaluare sau expertiză, precum și pentru alte situații în care în documentele legale nu se specifică în mod expres cuantumul taxei pe valoarea adăugată.

CAPITOLUL X

Regimul deducerilor

Ordonanță:

ARTICOLUL 18

Plătitorii de taxă pe valoarea adăugată au dreptul la deducerea taxei aferente bunurilor și serviciilor achiziționate, destinate realizării de:

a) operațiuni supuse taxei pe valoarea adăugată conform art. 17 din prezenta ordonanță;

b) bunuri și servicii scutite de taxa pentru care, prin lege, se prevede în mod expres exercitarea dreptului de deducere;

c) acțiuni de sponsorizare, reclamă și publicitate, precum și pentru alte acțiuni prevăzute în lei, cu respectarea plafoanelor și destinațiilor prevăzute în acestea.

Taxa pe valoarea adăugată datorată bugetului de stat se stabilește ca diferență între valoarea taxei facturate pentru bunurile livrate și serviciile prestate și a taxei aferente intrărilor, dedusă potrivit prevederilor de mai sus.

Diferența de taxă în plus sau în minus se regularizează, în condițiile prezentei ordonanțe, pe bază de deconturi ale plătitorilor.

Norme:

10.1. Bunurile și serviciile achiziționate pentru realizarea operațiunilor prevăzute la art. 18 din ordonanță cuprind materiile prime și materialele, combustibilul și energia, piesele de schimb, obiectele de inventar și de natura mijloacelor fixe, precum și alte bunuri și servicii ce urmează a se reflecta în cheltuielile de producție, de investiții sau, după caz, de circulație.

10.2. Prestatorii de servicii de transport de marfă, de persoane sau de servicii accesorii transportului au drept de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferente bunurilor și serviciilor achiziționate din țară, indiferent de faptul că acestea au fost destinate transportului pe parcurs extern sau intern, cu respectarea celorlalte condiții prevăzute la cap. VI din ordonanță.

10.3. Pentru bunurile acordate de către furnizori clienților, în vederea stimulării vânzărilor în condițiile prevăzute în contractele încheiate, conform prevederilor art. 14 lit. a) din ordonanță, agenții economici vor exercita dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferente intrărilor, potrivit legii.

10.4. Taxa pe valoarea adăugată pentru livrările de bunuri și prestările de servicii cu plata în rate, precum și pentru cele care dau naștere la decontări sau încasări succesive este deductibilă la expirarea perioadei pentru care se face decontarea sau, după caz, la data prevăzută pentru plata ratelor.

10.5. Nu poate fi dedusă, potrivit legii, taxa pe valoarea adăugată aferentă intrărilor, referitoare la:

a) bunuri și servicii achiziționate de agenții economici care nu sunt înregistrați la organele fiscale ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată;

b) bunuri și servicii destinate realizării de operațiuni scutite de taxa pe valoarea adăugată, pentru care legea nu prevede exercitarea dreptului de deducere;

c) bunuri și servicii achiziționate de furnizor sau de prestator în contul clientului și care apoi se decontează acestuia potrivit pct. 8.14 din prezentele norme;

d) servicii de transport, hoteliere, de restaurant și altele, efectuate pentru agenții economici care desfășoară activitate de intermediere în turism;

e) alte cheltuieli care nu au legătură directă și exclusivă cu activitatea economică, cum ar fi cele de divertisment sau de spectacole;

f) băuturi alcoolice și produse din tutun, destinate acțiunilor de protocol;

g) alte bunuri și servicii destinate acțiunilor prevăzute la art. 18 lit. c) din ordonanță, realizate peste plafoanele și destinațiile prevăzute în legi;

h) bunuri și servicii aprovizionate pe bază de documente, care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 25 lit. B din ordonanță și de Hotărârea Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor formularelor comune privind activitatea financiară și contabilă și a normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora;

i) bunurile lipsă sau depreciate calitativ în timpul transportului, constatate, la preluare, peste normele legale, neimputabile, pe baza documentelor întocmite pentru predarea-primirea bunurilor de la transportator și pentru înregistrarea lor în gestiunea agentului economic.

10.6. Exercițarea dreptului de deducere nu se face pentru fiecare operațiune în parte, ci pentru ansamblul operațiunilor realizate în cursul unei luni.

10.7. Taxa pe valoarea adăugată, aferentă materiilor prime și materialelor, produselor finite, produselor în curs de fabricație și mărfurilor existente în stoc la începutul lunii în care agenții economici au fost luați în evidență ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată, precum și celor destinate realizării produselor și serviciilor al căror regim de taxă pe valoarea adăugată se modifică în sensul trecerii de la scutire la impozitare, se deduce potrivit prevederilor art. 18 din ordonanță.

Ordonanță:

ARTICOLUL 19

Pentru efectuarea dreptului de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferentă intrărilor, agenții economici sunt obligați:

a) să justifice, prin documente legal întocmite, cuantumul taxei;

b) să justifice că bunurile în cauză sunt destinate pentru nevoile firmei și sunt proprietatea acesteia.

Dreptul de deducere privește numai taxa ce este înscrisă într-o factură sau în alt document legal care se referă la bunuri sau servicii destinate pentru realizarea operațiunilor prevăzute la art. 18 din prezenta ordonanță.

Norme:

10.8. Pentru exercitarea dreptului de deducere, agenții economici plătitori de taxă pe valoarea adăugată sunt obligați:

A. Să justifice prin documente legal întocmite cuantumul taxei. Documentele legale sunt:

a) factura fiscală, chitanța fiscală sau, după caz, bonul de comandă-chitanță, aprobate potrivit Hotărârii Guvernului nr. 831/1997, pentru bunurile și serviciile cumpărate de la furnizorii din țară;

b) declarația vamală de import sau actul constatator al organelor vamale; pentru importurile efectuate prin comisionari, taxa pe valoarea adăugată, înscrisă în declarația vamală de import sau în actul constatator, se deduce numai de către unitatea beneficiară, pe baza documentelor respective transmise în copie certificată de comisionari;

c) documentul care confirmă achitarea taxei pe valoarea adăugată de către agentul economic, pentru operațiunile prevăzute la pct. 3.4 din prezentele norme;

d) documentele specifice privind activitatea financiară și contabilă, aprobate conform Hotărârii Guvernului nr. 831/1997.

Documentele aferente intrărilor de bunuri și servicii care nu sunt legate direct și exclusiv de activitatea agentului economic, precum și cele destinate folosirii în scop personal sau pentru a fi puse la dispoziție altor persoane fizice sau juridice în mod gratuit nu vor fi înscrise în jurnalul pentru cumpărări, iar taxa pe valoarea adăugată aferentă nu este deductibilă.

În condițiile în care pentru destinațiile de mai sus au fost utilizate bunuri aprovizionate inițial pentru nevoile agentului economic, se aplică prevederile pct. 1.6 din prezentele norme.

10.9. Dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată înscrise în documentele pentru cumpărări se determină în funcție de data facturii, a chitanței fiscale sau a altui document legal dacă acestea s-au primit până la data depunerii decontului taxei pe valoarea adăugată.

Documentele primite după data depunerii decontului aferent lunii în care bunurile au fost recepționate se includ în deconturile întocmite pentru lunile următoare.

Ordonanță:

ARTICOLUL 20

Agenții economici care folosesc, pentru nevoile firmei, bunuri și servicii achiziționate au dreptul să deducă integral taxa pe valoarea adăugată aferentă intrărilor, numai dacă sunt destinate realizării operațiunilor prevăzute la art. 18 din prezenta ordonanță.

În situația în care realizează atât operațiuni prevăzute la art. 18 din prezenta ordonanță, cât și alte operațiuni scutite de plata taxei pe valoarea adăugată, dreptul de deducere se determină în raport cu participarea bunurilor sau serviciilor respective la realizarea operațiunilor prevăzute la art. 18 din prezenta ordonanță.

Norme:

10.10. În jurnalul pentru cumpărări se înscriu toate documentele aferente intrărilor de bunuri și servicii pentru nevoile firmei, indiferent de destinația lor, pentru realizarea de operațiuni impozabile sau de operațiuni scutite.

10.11. Agenții economici care realizează produse supuse taxei pe valoarea adăugată utilizând metale prețioase achiziționate prin Banca Națională a României își exercită dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată înscrise în „Actul de vânzare” emis de aceasta.

În condițiile în care în „Actul de vânzare” nu apare înscrisă valoarea taxei pe valoarea adăugată, baza de impozitare pentru produsele obținute din prelucrarea metalelor prețioase se determină ca diferență între prețul facturat beneficiarilor și prețul de cumpărare al metalului prețios.

10.12. În situația în care un agent economic sau, după caz, o subunitate înregistrată ca plătitoare de taxă pe valoarea adăugată realizează atât operațiuni cu drept de deducere, cât și operațiuni fără drept de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferentă aprovizionărilor, dreptul de deducere se determină potrivit art. 20 din ordonanță, în raport cu participarea bunurilor și serviciilor achiziționate la realizarea operațiunilor cu drept de deducere.

Gradul de participare a bunurilor și serviciilor la realizarea operațiunilor cu drept de deducere se determină pe bază de *pro rata* rezultată ca raport între contravaloarea bunurilor livrate și a serviciilor prestate cu drept de deducere și totalul operațiunilor realizate.

Pro rata se determină, de regulă, anual, pe baza realizărilor din anul precedent sau corespunzător regimului taxei pe valoarea adăugată aferente bunurilor și serviciilor prevăzute a fi realizate în anul curent.

Regularizarea taxei pe valoarea adăugată deductibilă, determinată pe bază de *pro rata* se efectuează la finele anului și se înscrie în decontul de taxă pe valoarea adăugată, întocmit pentru luna decembrie.

La cererea justificată a agenților economici, organele fiscale la care aceștia sunt înregistrați ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată pot aproba ca *pro rata* să fie determinată lunar în funcție de realizările efective înscrise în decontul de taxă pe valoarea adăugată la rubrica „IEȘIRI”.

În cursul unui an calendaristic nu pot fi folosite două metode de determinare a *pro ratei*. Agenții economici cărora li s-a aprobat în cursul anului trecerea de la *pro rata* anuală la cea lunară au obligația recalculării taxei pe valoarea adăugată deductibilă, înscrisă în deconturile întocmite pentru lunile anterioare aprobării, în funcție de *pro rata* lunară efectiv realizată.

În situația în care *pro rata* nu asigură determinarea corectă a taxei pe valoarea adăugată aferente bunurilor și serviciilor destinate realizării operațiunilor prevăzute la art. 18 din ordonanță, organele fiscale la care agenții economici sunt înregistrați ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată pot aproba criteriile specifice pentru exercitarea dreptului de deducere.

Aprobarea se dă la cererea justificată a agentului economic în cauză.

10.13. Taxa pe valoarea adăugată aferentă mijloacelor fixe, materiilor prime, altor bunuri și servicii achiziționate înainte de punerea în funcțiune a unui obiectiv de investiții, dedusă potrivit prevederilor de mai sus de către agenții economici care realizează atât operațiuni cu drept de deducere, cât și operațiuni scutite fără drept de deducere, se recalculează la expirarea primului an de funcționare, în condițiile prevăzute la art. 20 din ordonanță.

Pentru obiectivele de investiții sistate taxa pe valoarea adăugată aferentă bunurilor și serviciilor achiziționate pentru realizarea obiectivului respectiv se restituie la bugetul de stat împreună cu majorările de întârziere calculate de la data exercitării dreptului de deducere.

10.14. Taxa pe valoarea adăugată aferentă bunurilor lipsă sau depreciate calitativ, constatate după înregistrarea bunurilor în gestiune pe bază de inventariere, dedusă potrivit legii, nu se recalculează.

Pentru bunurile lipsă sau depreciate calitativ, imputabile, precum și pentru bunurile lipsă, constatate pe bază de inventar, peste normele legale, neimputabile, se datorează taxa pe valoarea adăugată în vigoare la data constatării.

Operațiunile se reflectă în contabilitate, conform normelor metodologice de utilizare a conturilor contabile, aprobate în baza Legii contabilității nr. 82/1991, cu modificările ulterioare.

Pentru bunurile depreciate calitativ, distruse ca urmare a unor calamități sau a altor cauze de forță majoră, taxa pe valoarea adăugată dedusă, potrivit legii, nu se recalculează; se datorează taxa pe valoarea adăugată pentru sumele încasate de la societățile de asigurare.

Ordonanță:

ARTICOLUL 23

Rambursarea diferenței de taxă, prevăzută la art. 21 lit. b), se efectuează la cerere, pe baza documentației stabilite de Ministerul Finanțelor și a verificărilor efectuate de către organele fiscale teritoriale, la termenele stabilite prin hotărâre a Guvernului, diferențiate în funcție de natura operațiunilor și de suma minimă de rambursat.

Norme:

10.15. Termenele de regularizare cu bugetul de stat a diferențelor de taxă sunt următoarele:

A. Taxa datorată bugetului de stat, stabilită pe bază de deconturi ale plătitorilor, se achită până la data de 25 a lunii următoare.

B. Diferența rezultată potrivit art. 21 lit. b) din ordonanță se rambursează în termen de maximum 30 de zile de la data depunerii decontului, a cererii de rambursare și a documentației justificative la organul fiscal competent.

Nu beneficiază de rambursare în termenul de mai sus agenții economice care nu au achitat facturile furnizorilor din care rezultă taxa pe valoarea adăugată deductibilă, solicitate la rambursare.

10.16. Sumele sub 10.000.000 lei nu se rambursează, urmând a fi regularizate prin reportare în perioadele următoare, cu excepția cazurilor de inactivitate temporară, înscrisă în registrul comerțului și comunicată organului fiscal.

10.17. După întocmirea documentației și prezentarea cererii de rambursare la organul fiscal competent, suma respectivă, verificată și confirmată de organul fiscal, nu mai poate fi inclusă în decont și reținută din taxa pe valoarea adăugată aferentă bunurilor sau serviciilor facturate în perioada următoare celei pentru care s-a solicitat regularizarea. Sumele prevăzute în decontul lunii precedente pentru care nu s-a primit, până la data depunerii decontului lunii următoare, confirmarea sau aprobarea rambursării se înscriu în decont.

Ordonanță:

ARTICOLUL 24

Prin hotărâre a Guvernului se pot stabili cazurile și condițiile în care, pentru anumite rambursări ale taxei pe valoarea adăugată, Ministerul Finanțelor poate cere garanții personale sau solide pentru eventuale sume incorect rambursate.

Norme:

10.18. În baza prevederilor de mai sus se stabilesc următoarele cazuri în care organele Ministerului Finanțelor pot cere agenților economici garanții personale sau solide, dacă rambursarea se face înainte de verificarea documentației:

a) când suma de rambursat depășește 100 milioane lei, ca urmare a livrării produselor la export;

b) când din documentația prezentată rezultă că s-a ajuns în situația de a solicita rambursarea diferenței de taxă pe valoarea adăugată, ca urmare a unor aprovizionări excesive sau de calitate necorespunzătoare ori nelivrării produselor sau serviciilor prestate;

c) când din verificări au rezultat abateri de la prevederile legii cu privire la obligațiile plătitorilor.

Garanția poate fi constituită printr-un depozit bănesc până la nivelul sumelor solicitate a fi rambursate sau printr-o scrisoare de garanție bancară emisă de o bancă agreată de organul fiscal la care agentul economic este înregistrat ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată.

Organele fiscale sunt obligate să verifice corecta determinare a sumelor rambursate și să regularizeze eventualele diferențe.

CAPITOLUL XI
Obligațiile plătitorilor

Ordonanță:

ARTICOLUL 25

— partea introductivă, lit. A. a)

Plătitorii de taxă pe valoarea adăugată au următoarele obligații:

A. Cu privire la înregistrarea la organele fiscale:

a) să depună sub semnătura persoanelor autorizate, la organul fiscal competent, o declarație de înregistrare, conform modelului aprobat de Ministerul Finanțelor, în termen de 15 zile de la data începerii activității sau a modificării condițiilor de exercitare a acesteia.

Norme:

11.1 Agenții economici nou-înființați vor fi luați în evidență ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată pe baza declarației depuse conform Hotărârii Guvernului nr. 224/1993*), în vederea atribuirii codului fiscal. Agenții economici sunt obligați să completeze toate datele prevăzute în declarația de înregistrare, iar organele fiscale au obligația să stabilească, înainte de atribuirea codului fiscal, calitatea de plătitor sau neplătitor de taxă pe valoarea adăugată și să remită agenților economici, în termen de 15 zile de la data primirii declarației, înștiințarea de luare în evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată cu aceeași dată cu care s-a acordat codul fiscal.

11.2. În cazul în care un agent economic plătitor de taxă pe valoarea adăugată își schimbă sediul social, va fi luat în evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată la noul sediu numai cu avizul organului fiscal în evidența căruia se afla la data modificării și în baza dosarului de plătitor de taxă pe valoarea adăugată transmis de acesta. Codul fiscal acordat inițial se menține și la noul sediu social.

Ordonanță:

— lit. A. a) ultimul alineat —

Agenții economici care devin plătitori de taxă pe valoarea adăugată ca urmare a depășirii plafonului de scutire prevăzut la art. 6 din prezenta ordonanță depun declarația de înregistrare până la data de 15 a lunii următoare celei în care au realizat depășirea;

Norme:

11.3. Agenții economici care în cursul anului au depășit plafonul de scutire prevăzut la art. 6 lit. A din ordonanță sunt obligați să solicite luarea în evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată.

Cererea se depune la organul fiscal care a atribuit codul fiscal, până la data de 15 a lunii următoare celei în care plafonul a fost depășit, conform modelului stabilit de Ministerul Finanțelor.

În cazul în care cererea de luare în evidență ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată se prezintă în luna în care s-a depășit plafonul de scutire, luarea în evidență se va face începând cu data de întâi a lunii următoare celei în care organele fiscale au primit cererea.

11.4. Pentru agenții economici care, potrivit legii, îndeplinesc condițiile de plătitori de taxă pe valoarea adăugată, nu au depus cerere de luare în evidență și nu au îndeplinit obligațiile prevăzute la art. 25 lit. B, C și D din ordonanță, organele fiscale vor proceda astfel:

a) vor stabili taxa datorată bugetului de stat pe baza documentelor legale aferente bunurilor livrate și serviciilor prestate sau, după caz, prin estimare;

b) vor calcula majorările legale pentru întârzierea plății, vor aplica amenziile contravenționale prevăzute de lege și vor lua măsuri pentru intrarea în legalitate.

11.5. Agenții economici care realizează exclusiv operațiuni scutite fără drept de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferentă aprovizionărilor nu vor fi înregistrați sau, după caz, vor fi scoși din evidență ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată.

Ordonanță:

— lit. A. b) —

b) să solicite organului fiscal scoaterea din evidență ca plătitor de taxă, în caz de încetare a activității, în termen de 15 zile de la data actului legal în care se consemnează situația respectivă.

Norme:

11.6. La încetarea activității agenții economici sunt obligați să solicite, în termen de 15 zile de la data actului legal în care se consemnează situația respectivă, scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, concomitent cu depunerea declarației prevăzute la art. 5**) din Hotărârea Guvernului nr. 224/1993 privind atribuirea codului fiscal pentru plătitorii de impozite și taxe.

*) Vezi și prevederile Ordonanței Guvernului nr. 82/1998.

**) Prevederile art. 5 au fost preluate de art. 8 alin. (8) din Ordonanța Guvernului nr. 82/1998.

Ordonanță:

— lit. B. a) —

B. Cu privire la întocmirea documentelor:

a) să consemneze livrările de bunuri și prestările de servicii în facturi sau în documente legal aprobate și să completeze toate datele prevăzute de acestea. Pentru livrări sau prestări de servicii cu valoarea taxei pe valoarea adăugată mai mare de 20 milioane lei, la documentele de mai sus se anexează și copia de pe certificatul de înregistrare ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată;

Norme:

11.7. Agenții economici care realizează operațiuni impozabile sunt obligați să consemneze livrările de bunuri și prestările de servicii în facturi sau în documente specifice, aprobate în condițiile prevăzute la art. 26 din ordonanță și de Hotărârea Guvernului nr. 831/1997.

Pentru bunurile livrate cu aviz de însoțire furnizorii sunt obligați ca în termen de 3 zile lucrătoare de la data livrării să emită facturi și să le transmită clienților.

Pentru livrări de bunuri care se efectuează continuu, precum și pentru prestări de servicii decontate pe bază de situații de lucrări, facturarea se face în termen de 3 zile de la data întocmirii documentelor prin care furnizorii, prestatorii și beneficiarii au stabilit cantitățile livrate și serviciile prestate.

Documentele prevăzute la alineatul precedent se întocmesc, în mod obligatoriu, până la finele lunii următoare celei în care s-a efectuat livrarea de bunuri sau, după caz, prestarea de servicii.

11.8. Pentru avansuri furnizorii de bunuri și prestatorii de servicii sunt obligați să emită facturi în termen de 3 zile de la data încasării sumelor. Sunt exceptați agenții economici care beneficiază de prevederile art. 12 alin. 3 din ordonanță, precum și ale cap. VII pct. 7.6 lit. c) și pct. 7.7 din prezentele norme.

11.9. Transferul proprietății bunurilor în executarea creanțelor se consemnează în mod obligatoriu în facturi emise de agenții economici în condițiile prevăzute la art. 25 din ordonanță, indiferent dacă vânzarea a avut loc pe bază de licitație sau dacă bunurile au fost predate pe bază de înțelegere între debitor și creditor.

Ordonanță:

— lit. C. b) —

C. Cu privire la evidența operațiunilor:

b) să întocmească și să depună lunar, la organul fiscal, până la data de 25 a lunii următoare, decontul de taxă pe valoarea adăugată, potrivit modelului stabilit de Ministerul Finanțelor. Prin norme aprobate de Guvern se pot stabili și alte termene de depunere a decontului în funcție de volumul cifrei de afaceri realizate și de alte situații specifice ale plătitorilor;

Norme:

11.10. Agenții economici plătitori de taxă pe valoarea adăugată sunt obligați ca până la data de 25 a lunii următoare să depună deconturi întocmite pe baza datelor din jurnalul pentru vânzări și, respectiv, din jurnalul pentru cumpărări.

Agenții economici care în anul anterior au realizat o cifră de afaceri sau, după caz, un volum al veniturilor de până la 150 milioane lei depun deconturile de taxă pe valoarea adăugată trimestrial, până la data de 25 a lunii următoare trimestrului expirat.

11.11. Persoanele juridice au dreptul să solicite atribuirea calității de plătitor de taxă pe valoarea adăugată subunităților înregistrate în baza art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 224/1993*) privind atribuirea codului fiscal pentru plătitorii de impozite și taxe, numai dacă subunitățile respective au asigurate condiții pentru respectarea art. 25 din ordonanță și numai în condițiile obținerii avizului organului fiscal la care unitatea centrală este înregistrată ca plătitoare de taxă pe valoarea adăugată.

11.12. Cheltuielile și veniturile determinate de operațiunile asocierilor în participație se contabilizează distinct de către unul din asociați, conform prevederilor din contractul de asociere.

Drepturile și obligațiile prevăzute de reglementările legale privind taxa pe valoarea adăugată revin asociatului care contabilizează cheltuielile și veniturile, potrivit contractului încheiat între părți.

La sfârșitul perioadei de raportare, cheltuielile și veniturile înregistrate pe naturi se transmit, pe bază de decont, fiecărui asociat, în vederea înregistrării acestora în contabilitatea proprie.

Sumele decontate între părți fără respectarea prevederilor menționate la alineatul precedent se supun taxei pe valoarea adăugată, în cotele prevăzute de lege.

Ordonanță:

— lit. D. a), b) și c) —

D. Cu privire la plata taxei pe valoarea adăugată:

a) să achite taxa datorată, potrivit decontului întocmit lunar, până la data de 25 a lunii următoare, prin virament, cec sau numerar, la organul fiscal competent sau la băncile comerciale, după caz. Prin derogare de la prevederile de mai sus, plătitorii de taxă pe valoarea adăugată, care, potrivit normelor legale, depun deconturi la alte termene decât lunar, au obligația să plătească suma datorată, în condițiile și la termenele aprobate de Guvern;

Norme:

11.13. Agenții economici care, potrivit prevederilor pct. 11.10 alin. 2 din prezentele norme, depun deconturile de taxă pe valoarea adăugată trimestrial au obligația să plătească suma datorată bugetului de stat, reflectată în contul contabil 4423 „T.V.A. de plătit”, până la data de 25 a lunii următoare celei expirate.

Ordonanță:

b) să achite taxa pe valoarea adăugată, aferentă bunurilor din import definitiv, la organul vamal, conform regimului în vigoare privind plata taxelor vamale.

Prin derogare de la prevederile de mai sus, se suspendă plata taxei pe valoarea adăugată la organele vamale, pe termen de 60–120 de zile, pentru utilajele, instalațiile, echipamentele, mașinile industriale și mașinile agricole care se importă în vederea efectuării și derulării investițiilor prin care se realizează o unitate productivă nouă, se dezvoltă capacitățile existente sau se re tehnologizează fabrici, secții, ateliere, precum și pentru materiile prime prevăzute în lista-anexă la prezenta ordonanță.

Norme:

11.14. La expirarea termenului de suspendare aprobat de Ministerul Finanțelor, agenții economici pot compensa taxa pe valoarea adăugată datorată, potrivit art. 25 lit. D. b) din ordonanță, cu taxa pe valoarea adăugată de rambursat, prevăzută în decontul de taxă pe valoarea adăugată depus la organul fiscal, aferent lunii precedente.

Ordonanță:

c) să achite taxa pe valoarea adăugată aferentă bunurilor din import introduse în țară în regim de leasing, corespunzător sumelor și termenelor de plată prevăzute în contractele încheiate pentru perioada de leasing.

În cazul în care, la expirarea perioadei de leasing, bunurile trec în proprietatea beneficiarului, se datorează taxa pe valoarea adăugată pentru suma negociată de părți, în plus față de suma prevăzută în contractul de leasing;

Norme:

11.15. Taxa pe valoarea adăugată aferentă serviciilor contractate de persoane juridice din România cu prestatori cu sediul sau cu domiciliul în străinătate și pentru care locul impozitării se situează în România, potrivit cap. IV din prezentele norme, se plătește la organul fiscal teritorial sau la banca comercială în termen de 7 zile de la data primirii facturii externe. Pentru plățile efectuate fără factură, taxa pe valoarea adăugată se plătește concomitent cu plata prestatorului extern.

11.16. În situația în care din decontul lunii precedente rezultă suma de rambursat, agenții economici pot să compenseze această sumă cu cea datorată potrivit art. 25 lit. D c) din ordonanță și pct. 11.15 din prezentele norme.

CAPITOLUL XII

Dispoziții finale

Ordonanță:

ARTICOLUL 28

Corectarea taxei facturate în mod eronat de către un agent economic se va efectua prin emiterea unei noi facturi, în roșu, pentru sumele ce urmează a fi scăzute, și în negru, pentru cele de adăugat.

Norme:

12.1. Corectarea erorilor de înregistrare în evidență se va face conform prevederilor Regulamentului de aplicare a Legii contabilității nr. 82/1991. Corectarea taxei pe valoarea adăugată cuprinsă în facturi se face astfel:

a) în cazul în care documentul nu a fost expediat de agentul economic, acesta se anulează și se emite un nou document;

b) în cazul în care documentul a fost transmis beneficiarului, corectarea erorilor se efectuează prin emiterea unei noi facturi cu semnul minus sau în roșu și, concomitent, se emite o nouă factură corectă. Factura de corectare va fi întocmită conform art. 28 din ordonanță și va fi înregistrată în jurnalul de vânzări, respectiv

*) Vezi nota de la pag. 3.

de cumpărări, și reflectată în deconturile întocmite de furnizor și, respectiv, de beneficiar pentru luna în care a fost efectuată corectarea.

Ordonanță:

ARTICOLUL 31

Pentru livrările de bunuri sau prestările de servicii facturate după intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe, se aplică taxa pe valoarea adăugată, indiferent de data încheierii contractelor, a executării produselor sau a prestării serviciilor.

Norme:

12.2. Sumele rămase de încasat la data de 30 iunie 1993 pentru livrări de bunuri și prestări de servicii cu plata în rate nu se supun taxei pe valoarea adăugată la termenele scadente după intrarea în vigoare a ordonanței.

12.3. Avansurile încasate de furnizori și prestatori până la data de 30 iunie 1993 se impozitează potrivit reglementărilor în vigoare existente la data efectuării operațiunilor respective, urmând ca la facturarea bunurilor livrate și a serviciilor prestate suma de plată să fie diminuată corespunzător.

Ordonanță:

ARTICOLUL 33

Diferențele în minus constatate la verificarea taxei pe valoarea adăugată se plătesc în termen de 7 zile de la data încheierii actului de control, împreună cu majorările de întârziere aferente, iar cele în plus se restituie în același termen sau se compensează cu plățile ulterioare, la cererea agentului economic plătitor.

Norme:

12.4. Diferențele constatate de organele de control se plătesc sau, după caz, se restituie în termenele prevăzute de ordonanță. Sumele respective nu se includ în deconturile de taxă pe valoarea adăugată.

Ordonanță:

ARTICOLUL 34

Pentru neplata integrală sau a unei diferențe din taxa pe valoarea adăugată în termenul stabilit, cota majorării de întârziere aplicată este cea prevăzută în legislația referitoare la calculul și plata sumelor datorate pentru neachitarea la termen a impozitelor și taxelor.

Calculul majorărilor de întârziere se face din ziua lucrătoare imediat următoare expirării termenului legal de plată și până în ziua plății inclusiv.

În cazuri justificate, Ministerul Finanțelor poate aproba eșalonarea, amânarea, reducerea sau scutirea de plată a majorărilor de întârziere.

Norme:

12.5. Calculul majorărilor de întârziere se face din ziua lucrătoare imediat următoare expirării termenului legal de plată și până în ziua plății inclusiv sau a depunerii decontului din care rezultă suma de rambursat.

În cazul acoperirii parțiale a debitului, calculul majorărilor de întârziere se face numai pentru sumele nete de plată.

Ordonanță:

ARTICOLUL 39

Ministerul Finanțelor și celelalte ministere vor asigura luarea măsurilor necesare privind aplicarea taxei pe valoarea adăugată.

Norme:

12.6. Pe data intrării în vigoare a prezentelor norme prevederile deciziilor nr. 9/1997 și nr. 10/1997 ale Comisiei centrale pentru aplicarea unitară a prevederilor legale în domeniul impozitelor indirecte, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 189 din 8 august 1997 și, respectiv, nr. 311 din 14 noiembrie 1997, își încetează aplicabilitatea.

*ANEXĂ
la norme*

LISTA

actelor normative prin care s-a modificat și s-a completat Ordonanța Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, republicată

1. Ordonanța Guvernului nr. 2 din 16 ianuarie 1996 cu privire la completarea și modificarea unor reglementări referitoare la taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 19 din 26 ianuarie 1996, aprobată prin Legea nr. 101 din 23 septembrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 231 din 25 septembrie 1996;

2. Ordonanța Guvernului nr. 21 din 24 iulie 1996 privind completarea și modificarea unor reglementări referitoare la taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 30 iulie 1996, aprobată și modificată prin Legea nr. 42 din 1 aprilie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 56 din 3 aprilie 1997;

3. Legea nr. 105 din 24 iunie 1997 pentru soluționarea obiectiunilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 30 iunie 1997;

4. Legea nr. 110 din 3 iulie 1997 pentru modificarea articolului 6 litera A i) punctul 6 din Ordonanța Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 142 din 7 iulie 1997;

5. Ordonanța Guvernului nr. 34 din 25 august 1997 privind completarea și modificarea unor reglementări referitoare la taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 216 din 28 august 1997, aprobată și modificată prin Legea nr. 81 din 13 aprilie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 150 din 15 aprilie 1998;

6. Ordonanța Guvernului nr. 68 din 28 august 1997 privind procedura de întocmire și depunere a declarațiilor de impozite și taxe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 30 august 1997, aprobată și modificată prin Legea nr. 73 din 7 aprilie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 142 din 8 aprilie 1998;

7. Ordonanța Guvernului nr. 70 din 28 august 1997 privind controlul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 30 august 1997;

8. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56 din 27 septembrie 1997 pentru completarea art. 6 din Ordonanța Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 29 septembrie 1997;

9. Ordonanța Guvernului nr. 2 din 20 ianuarie 1998 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 31 din 28 ianuarie 1998.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,

Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.